

**СМЕРНИЦЕ ЗА
КОРИСНИКЕ
ИПАРД III
ПРОГРАМА**

**МЕРА 3
ИНВЕСТИЦИЈЕ У ФИЗИЧКУ
ИМОВИНУ КОЈЕ СЕ ТИЧУ ПРЕРАДЕ
И МАРКЕТИНГА
ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА
И ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА**

IPARD

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Co-funded by
the European Union

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ

Ове Смернице не представљају пропис нити други правни акт, већ општи, оквирни приручник искључиво информативног карактера. Коришћење ових Смерница не ослобађа обавезе познавања прописа, нити процеса рада и поступања у складу са њима. Стога се препоручује коришћење Смерница искључиво уз важеће прописе и правне акте.

Садржај ове публикације узима у обзир стање прописа на дан објављивања. Иако се улажу најбољи напори како би се осигурала тачност, поузданост и ажурност пружених информација, исто се не може гарантовати. Такође, не може се гарантовати да су све информације прикладне за коришћење сваког читаоца, да обухватају све податке и техничке и нормативне измене након датума објављивања, нити да тачно предвиђају и обавештавају о свим могућим ситуацијама.

Садржај ове публикације не мора нужно одражавати ставове Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за аграрна плаћања и других надлежних органа државне управе и институција Европске уније и Републике Србије. Издавач и аутори не могу сносити одговорност за штету која би евентуално могла настати у вези са коришћењем ових Смерница. Фотографије коришћене на насловној страни Смерница су преузете са Интернет странице: www.freerik.com.

САДРЖАЈ

Листа скраћених појмова.....	4
СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ - КОРАЦИ ДО ИПАРД ПОДРШКЕ	5
1. ИПАРД III ПРОГРАМ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027. ГОДИНЕ.....	6
1.1. ИПАРД из угла корисника	6
1.2. Циљеви ИПАРД III програма.....	7
1.3. Мере у оквиру ИПАРД III програма	7
1.4. Општи и специфични циљеви Мере 3.....	8
2. КОРАК ПО КОРАК ДО ИПАРД III ПОДРШКЕ... 12	12
2.1. У којим подручјима се могу реализовати улагања у склопу Мере 3?.....	12
2.2. Који су прихватљиви сектори улагања у склопу Мере 3?	12
2.3. Које су намењени ИПАРД подстицаји и ко може поднети захтев за одобравање пројекта на јавни позив у оквиру Мере 3?	12
2.4. Да ли се из ИПАРД III програма финансира целокупна инвестиција? На који износ ИПАРД подстицаја корисници могу да рачунају?.....	12
2.5. У којим границама се креће висина ИПАРД подстицаја?	13
2.6. Који су трошкови прихватљиви за финансирање из ИПАРД III програма?	14
2.7. Колики је повраћај средстава за опште трошкове?.....	14
2.8. Који трошкови нису прихватљиви за финансирање из ИПАРД III програма?.....	15
2.9. Да ли се вредност прихватљивих трошкова утврђује са порезом на додату вредност (ПДВ) или без њега?	15
2.10. Који објекат може бити предмет ИПАРД подстицаја?	15
2.11. Како одредити величину правног лица или предузетника?.....	16
2.12. Да ли је прихватљива набавка половне опреме, машина или механизације која је намењена за прераду пољопривредних производа и производа рибарства и маркетинг?.....	16
2.13. Где се објављује јавни позив и коме се шаљу захтеви за одобравање пројекта?	16
2.14. Која специјализована возила могу бити предмет ИПАРД подстицаја?.....	17
2.15. Како се рачуна рок за подношење захтева за одобравање пројекта?.....	17
2.16. Могу ли подносиоци сами да припреме захтеве за остваривање права на ИПАРД подстицаја?...18	18
2.17. Колико понуда добављача подносилац прилаже уз захтев за одобравање пројекта? Да ли мора да изабере најнижу понуду?	18
2.18. Шта је референтна цена?	18
2.19. Како се дефинишу повезана лица?	18
2.20. Да ли постоји могућност жалбе на решење које доноси УАП?	19
2.21. Шта ако се током спровођења пројекта укаже потреба за одређеним изменама?.....	19
2.22. Да ли се исплаћују одобрена средства кориснику одмах по добијању решења о одобравању пројекта?	19
2.23. Да ли се кориснику може исплатити већа сума од оне одобрене решењем о одобравању пројекта?	19
2.24. На који се начин спроводи контрола над ИПАРД пројектом?.....	20
2.25. Шта су скривени радови?	20
2.26. Да ли је корисник у обавези да чува документацију везану за инвестицију за коју је остварио ИПАРД подстицај?.....	21
2.27. Да ли се предметна инвестиција финансирана из ИПАРД III програма може изнајмљивати? ...	21
2.28. Из којих земаља може да потиче роба која је предмет захтева за одобравање пројекта?	21
2.29. Који су то национални услови и стандарди ЕУ с којима пољопривредно газдинство/ инвестиција мора бити усклађена?.....	21
3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИХВАТЉИВОСТИ.....	23
3.1. Општи и посебни услови у погледу лица.....	23
3.2. Општи услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје	24

3.2.1. Услови за остваривање права на авансну исплату ИПАРД подстицаја.....	26	4.2.1. Бодовање и рангирање	54
3.2.2. Услови за измену одобреног пројекта.....	27	4.2.2. Решење по захтеву за одобравање пројекта	55
3.2.3. Услов у погледу економске одрживости пројекта	28	4.2.3. Реализација инвестиције	56
3.3. Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта и коначне исплате ИПАРД подстицаја	28	4.2.4. Захтев за измену одобреног пројекта.....	56
3.3.1. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у изградњу и опремање објекта	29	4.3. Исплата подстицаја	57
3.3.2. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора.....	31	4.3.1. Захтев за одобравање права на авансну исплату.....	57
3.3.3. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде млека и маркетинг	33	4.3.2. Захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја.....	58
3.3.4. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде меса и маркетинг.....	34	4.3.3. Обрада захтева за одобравање коначне исплате и исплата ИПАРД подстицаја.....	62
3.3.5. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде јаја и маркетинг	35	4.3.4. Контрола прописаних националних и услова ЕУ	64
3.3.6. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде рибе и маркетинг	36	4.3.5. Решење по захтеву за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја	65
3.3.7. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде воћа и маркетинг	37	4.3.6. Решење о коначној исплати ИПАРД подстицаја након авансне исплате ИПАРД подстицаја	65
3.3.8. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде поврћа и маркетинг.....	38	4.4. Контрола на лицу места	66
3.3.9. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде житарица и индустријског биља и маркетинг.....	39	4.4.1. Обавезе подносиоца захтева/корисника/примаоца	68
3.3.10. Посебни услови прихватљивости у сектору грожђа.....	40	5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА.....	70
3.3.11. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у набавку специјализованих возила за све секторе..	41	5.1. Поступак по жалби	71
4. ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИПАРД ПОДСТИЦАЈЕ	43	5.2. Обележавање инвестиције	71
4.1. Како припремити Захтев за одобравање пројекта.....	44	5.3. Повраћај ИПАРД подстицаја.....	72
4.1.1. Документација која се прилаже уз Захтев за одобравање пројекта.....	45	5.3.1. Неправилности и преваре.....	73
4.1.2. Понуде.....	49	6. ПРИЛОГ – Упутство за за инсталирање GPS Map Camera.....	75
4.1.3. Пословни план	51		
4.2. Обрада захтева за одобравање пројекта и реализација инвестиције	52		

Листа скраћених појмова

АПР – Агенција за привредне регистре

БДП – Бруто домаћи производ

БПГ – Број породичног пољопривредног газдинства

ГПС – Глобални позициони систем

ЕК – Европска комисија

ЕУ – Европска унија

ИПА – Инструмент за претприступну помоћ

ИПАРД III – Инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период од 2021. до 2027. године

ИПАРД Управљачко тело – Одељење за управљање ИПАРД програмом, МПШВ

ЈМБГ – Јединствени матични број грађана

МЗЖС – Министарство заштите животне средине

МПШВ – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

OLAF – Европска канцеларија за борбу против превара

ПГ – Пољопривредно газдинство

ПДВ – Порез на додату вредност

РЗС – Републички завод за статистику

РПГ – Регистар пољопривредних газдинстава

РС – Република Србија

СС – Закон о потврђивању Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III)

УАП – Управа за аграрна плаћања (ИПАРД агенција)

LEADER – Француски акроним који означава везе између активности у развоју руралне економије (*LEADER – Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rural*)

DG SANTE – Генерални директорат за безбедност хране и здравља Европске комисије

СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ - КОРАЦИ ДО ИПАРД ПОДРШКЕ

Смернице за кориснике појашњавају циљеве и намену Мере 3 - Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства ИПАРД III програма, начин коришћења и услове за добијање средстава, финансирање пројеката, контролу, поступке и потребну документацију за спровођење Мере 3. Смернице се баве питањима значајним за усмеравање корисника ка правилном одабиру пројеката и правилном подношењу захтева за ИПАРД подстицаје. Поред тога, пружају помоћ да се боље разуме цео процес, од момента објављивања јавног позива, подношења захтева за одобравање пројекта, контроле на лицу места, доношења решења о одобравању пројекта, реализације инвестиције, подношења захтева за авансну и коначну исплату ИПАРД подстицаја и доношења решења о одобравању авансне и коначне исплате ИПАРД подстицаја. За сва питања, потенцијални корисници се могу обратити Инфо центру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (МПШВ) и Контакт центру Управе за аграрна плаћања (УАП), телефоном или електронским путем.

У електронској форми Смернице се могу преузети са званичне интернет странице УАП (<https://uap.gov.rs/mera-3-ipard-iii-investicije-u-fizicku-imovinu-koje-se-ticu-prerade-i-marketinga-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>) и званичне интернет странице ИПАРД Управљачког тела (<http://www.ipard.gov.rs>), док су штампана издања доступна у просторијама УАП, ИПАРД Управљачког тела, као и у пољопривредним саветодавним стручним службама Србије и пољопривредним стручним службама АП Војводине.

Како су Смернице искључиво информативног карактера, заинтересовани се упућују на важећи Правилник о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства у оквиру ИПАРД III програма којим су прописана: лица која остварују право на ИПАРД подстицаје за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства у оквиру ИПАРД III програма за Републику Србију за период 2021–2027. године, износ ИПАРД подстицаја, као и услови, начин и поступак спровођења Мере 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства. Правилник се у електронској форми може преузети на званичним интернет страницама ИПАРД Управљачког тела (<http://www.ipard.gov.rs>) и УАП (<https://uap.gov.rs/mera-3-ipard-iii-investicije-u-fizicku-imovinu-koje-se-ticu-prerade-i-marketinga-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>).

1. ИПАРД III ПРОГРАМ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027. ГОДИНЕ

Инструмент за претприступну помоћ – ИПА III (*Instrument for Pre-Accession Assistance IPA III*) представља помоћ државама у статусу кандидата за чланство како би процес стабилизације и придруживања спровеле у складу са својим специфичностима. Приоритетна област, рурални развој, намењена је земљама кандидатима са циљем припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком (*Common Agricultural Policy*) Европске уније (ЕУ). ИПАРД III програм представља инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период од 2021. до 2027. године (*Instrument for Pre-Accession Assistance in Rural Development*) и пружа инвестициону подршку ЕУ у износу од 288 милиона евра намењену јачању конкурентности производње и прераде хране, диверзификацији пољопривредних газдинстава и развоју заједнице и друштвеног капитала. Очекује се да ће ова подршка ЕУ, заједно са националним и доприносом корисника, резултирати инвестицијама у српску пољопривреду са више од 580 милиона евра.

ИПАРД III програм одобрила је Европска комисија (ЕК) у марту 2022. године. Прва измена програма одобрена је од стране ЕК у октобру 2023. године, док је Закључком Владе Републике Србије од 14. децембра 2023. године усвојен ИПАРД III програм. ИПАРД III програм се може преузети у електронској форми на званичној интернет страници ИПАРД Управљачког тела (<http://www.ipard.gov.rs>) и УАП (<https://uap.gov.rs/wp-content/uploads/2023/12/Zakljucak-o-usvajanju-IPARD-III-programa-za-Republiku-Srbiju-za-period-2021-2027.godine.pdf>).

1.1. ИПАРД из угла корисника

Највеће предности које ИПАРД доноси у национални систем подршке пољопривреди и руралном развоју јесу, између осталог, дугорочно планирање и транспарентност исплате средстава. Буџет се одређује за седмогодишњи период, а износ средстава и проценат подршке за сваку меру прописани су ИПАРД програмом.

Уколико подносилац поседује неопходна знања и вештине, он може самостално да припреми захтев за одобравање пројекта, захтев за измену одобреног пројекта, захтев за авансну исплату или захтев за коначну исплату подстицаја. Уколико не поседује релевантна знања и вештине, подносилац може уговорити стручну помоћ предузетника или привредног друштва за пружање консултантских услуга. За припрему техничке документације и израде студије изводљивости, подносилац може ангажовати овлашћена лица за израду техничке документације, као што су архитекте, инжењери и пројектанти.

У случају да се подносилац захтева одлучи за ангажовање стручног лица за пружање консултантских услуга, односно другог стручног лица, важно је да има у виду да овај трошак спада у припадајуће прихватљиве трошкове предметне инвестиције.

Како би остварили право на средства из ИПАРД III програма, корисници након одобравања пројекта финансирају цео износ одобрене инвестиције сопственим средствима и кредитима пословних банака (прихватљива је и кредитна подршка која се спроводи у складу са законом којим се уређују подстицаји у пољопривреди и руралном развоју), након чега се подноси захтев за коначну исплату ИПАРД подстицаја. Корисник ИПАРД подстицаја може остварити право и на авансну исплату ИПАРД подстицаја у висини до 50% од вредности утврђене решењем о одобравању пројекта.

Ниједна радња у вези са реализацијом инвестиције се не сме предузети пре добијања решења о одобравању пројекта, осим оних које спадају у опште трошкове

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Прималац средстава је дужан да наменски користи инвестицију, и у току петогодишњег периода након исплате подстицаја, омогући контроле и даје на увид документацију везану за одобрени пројекат овлашћеним лицима УАП, као и другим лицима у складу са Правилником. Такође, прималац средстава је дужан да у том року одржи инвестицију: не сме да отуђи објекат, да му промени намену, нити да промени намену или отуђи машине, опрему или механизацију, односно омогући коришћење предмета инвестиције од стране других лица по било ком основу.

Напомена:

Корисник ИПАРД подстицаја је лице коме је одобрен пројекат за коришћење ИПАРД подстицаја, док је **прималац средстава ИПАРД подстицаја** корисник ИПАРД подстицаја коме су исплаћена средства.

1.2. Циљеви ИПАРД III програма

У складу са стратешким циљевима Националне стратегије пољопривреде и руралног развоја за период 2014-2024. године и ИПА III приоритетима, ИПАРД III програм ће допринети достизању тематског приоритета „Допринос сигурности и безбедности снабдевања храном и одржавању разноврсних и одрживих пољопривредних система у живописним руралним заједницама и на селу”. Такође, ИПАРД III програм ће допринети и достизању следећих циљева:

- Повећање конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора, побољшање ефикасности и одрживости производње на пољопривредним газдинствима, што ће омогућити бољи одговор на захтеве друштва за безбедном, одрживом и храном високе нутритивне вредности;
- Стимулисање развоја пословања, раста и запошљавања у руралним подручјима, побољшање положаја пољопривредних произвођача у ланцу вредности и привлачење младих у пољопривреду;
- Допринос ублажавању климатских промена и подстицање одрживог управљања природним ресурсима;
- Унапређење развоја заједнице и друштвеног капитала у руралним подручјима;
- Изградња модерне, ефикасне и транспарентне јавне управе за пољопривреду и рурални развој.

Циљеви би требало да буду остварени развојем људског и физичког капитала, повећањем безбедности хране и способности пољопривредно-прехранбеног сектора да се носи са притиском конкуренције, као и прогресивним усклађивањем сектора са стандардима ЕУ, посебно онима који се тичу хигијене и животне средине, водећи рачуна о уравнотеженом територијалном развоју руралних подручја. Такође, очекује се и постепено усклађивање пољопривредне политике у Србији са правним тековинама ЕУ, укључујући формирање структура и система неопходних за спровођење Заједничке пољопривредне политике.

1.3. Мере у оквиру ИПАРД III програма

Избор мера свака држава корисница ИПАРД програма утврђује на основу претходно спроведених секторских анализа у пољопривреди и прерађивачкој индустрији, као и на основу процене потреба и потенцијала за диверзификацију руралне економије и захтева заштите животне средине. Од понуђених 13 мера, које је ЕК ставила на располагање земљама кандидатима за чланство у ЕУ, Србија се одлучила да спроведе седам мера у оквиру ИПАРД III програма, и то:

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Меру 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава – подршка кроз Меру 1 намењена је примарним пољопривредним произвођачима са циљем повећања ефикасности, конкурентности и одрживости пољопривредне производње. Поред тога, циљ Мере 1 је да се пољопривредна газдинства ускладе са стандардима ЕУ у областима заштите животне средине, здравља и заштите биља и добробити животиња, као и да се јача положај пољопривредника у прехранбеном ланцу и пружи подршка младим пољопривредницима. Такође, циљ ове мере је допринос побољшању одговора пољопривредно-прехранбеног сектора на потражњу за висококвалитетном, безбедном и одрживом храном високе нутритивне вредности, добробит животиња, ублажавање климатских промена, подстицање производње енергије из обновљивих извора, као и одрживо управљање природним ресурсима (вода, земљиште и ваздух).

Меру 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства – подршка кроз Меру 3 намењена је преради и маркетингу пољопривредних производа са циљем повећања конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора и побољшању ефикасности и одрживости прехранбене индустрије. Поред тога, циљ Мере 3 је пружање бољег одговора прехранбеног сектора на друштвене захтеве за храном која је здрава, безбедна и високе нутритивне вредности у складу са стандардима ЕУ. Такође, Мера 3 треба да помогне у решавању изазова насталих утицајем климатских промена подстицањем производње енергије из обновљивих извора и циркуларне економије. Део активности, у оквиру ове мере, допринеће јачању положаја пољопривредника у ланцу производње хране, подстичући их на удруживање у кратким тржишним ланцима и производњу производа са додатом вредношћу.

Меру 4 – Агро-еколошко-климатска мера и органска производња – ова мера има за циљ да подстакне пољопривредне произвођаче да заштите и побољшају животну средину на пољопривредним површинама којима управљају. Општи циљ ове мере је допринос одрживом управљању природним ресурсима и прилагођавању климатским променама и њиховом ублажавању применом метода одрживе пољопривредне производње које превазилазе ниво заштите који је већ одређен националним прописима.

Меру 5 – Спровођење локалних стратегија руралног развоја – LEADER приступ – кроз ангажовање већег броја приватних и јавних партнера унапређује се развој заједнице и повећава социјални капитал. Ова мера се спроводи кроз реализацију локалних стратегија руралног развоја које припремају и спроводе локалне акционе групе.

Меру 6 – Инвестиције у руралну јавну инфраструктуру – кроз развој физичке инфраструктуре олакшава се развој, раст и запошљавање у заједници у руралним подручјима.

Меру 7 – Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања – подршка кроз Меру 7 усмерена је на стварање нових могућности за запошљавање у руралним подручјима, повећање нивоа и обима доступности услуга, те побољшања квалитета живота у руралном подручју.

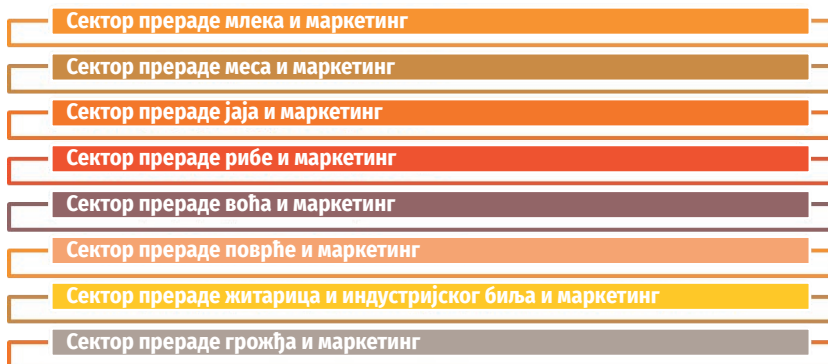
Меру 9 – Техничка помоћ – ова мера обухвата пружање стручне помоћи и подршку у вези са спровођењем ИПАРД програма, нарочито у припреми, управљању, праћењу и вредновању, информисању, комуникацији, координацији и активностима умрежавања, као и контроле и ревизије ИПАРД програма и његових измена.

1.4. Општи и специфични циљеви Мере 3

Подршком инвестицијама у модернизацију прерађивачких капацитета, Мера 3 ће значајно утицати на повећања конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора и побољшању ефикасности и одрживости прехранбене индустрије, уз истовремени допринос достизању

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

стандарда ЕУ. Осим тога, ове инвестиције ће допринети повећању асортимана производа, јачању тржишних ланаца и унапређењу ефикасности производње и квалитета производа, као и боље позиционирање производа на тржишту и повећање укупног извоза. Мера 3 обухвата следеће секторе:

Општи циљеви:

- Повећање конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора и побољшање ефикасности и одрживости прехранбене индустрије, пружајући бољи одговор прехранбеног сектора на друштвене захтеве за здравом храном, укључујући храну која је безбедна, високе нутритивне вредности и одржива, улагањем у физичку инфраструктуру у складу са релевантним стандардима ЕУ.
- Решавање изазова насталих утицајем климатских промена, подстицањем производње енергије из обновљивих извора и циркуларне економије.
- Јачање положаја пољопривредника у ланцу производње хране, подстичући их на удруживање у кратким тржишним ланцима и производњу производа са додатом вредношћу.

Специфични циљеви по секторима

Специфични циљеви за сектор прераде млека и маркетинг:

Повећање конкурентности капацитета за прераду млека на тржишту кроз увођење нових технологија, унапређење технолошких процеса и спецификације нових производа у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Унапређење снабдевања млеком, квалитета и микробиолошке безбедности млека увођењем система безбедности и квалитета хране, дигитализације, енергетске ефикасности и производње енергије из обновљивих извора.

Увођење система безбедности и квалитета хране (*GHP, GMP, HACCP* и *ISO*) у циљу унапређења конкурентности на тржишту.

Специфични циљеви за сектор прераде меса и маркетинг:

Унапређење објеката за клање, сечење и прераду меса, како би се ускладили са стандардима ЕУ.

Увођење нових технологија, побољшање процеса производње и производа, у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Увођење система безбедности и квалитета хране (*GHP, GMP, HACCP* и *ISO*) у сврху праћења, контроле и управљања производњом.

Унапређење управљања отпадом и отпадним водама, као и обновљивим изворима енергије.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Специфични циљеви сектора прераде јаја и маркетинг:

Унапређење нових и постојећих прерађивачких капацитета, како би се ускладили са стандардима ЕУ и повећање конкурентности и продуктивности.

Увођење нових технологија и побољшање процеса производње и производа у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Вођење система безбедности и квалитета хране (*GHP, GMP, HACCP и ISO*).

Побољшање третирања и управљања отпадом.

Специфични циљеви сектора прераде рибе и маркетинг:

Повећање подршке за изградњу нових постројења за прераду.

Увођење производње са новим технологијама и побољшање постојећих технолошких процеса и производа у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Унапређење разноврсности производа од рибе и паковања.

Увођење система безбедности хране и стандарда за процену квалитета (*GHP, GMP, HACCP и ISO – 9001, 22000*).

Побољшање третмана и управљање нуспроизводима животињског порекла.

Специфични циљеви за сектор прераде воћа и маркетинг:

Повећање подршке микро, малим и средњим привредним друштвима/предузетницима за прераду воћа.

Унапређење сектора прераде воћа ка достизању стандарда ЕУ.

Унапређење производних техника и технологија.

Увођење система безбедности и квалитета хране.

Унапређење маркетинга производа од воћа.

Увођење нових технологија и опреме, у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Специфични циљеви за сектор прераде поврћа и маркетинг:

Повећање подршке микро, малим и средњим привредним друштвима/предузетницима за прераду поврћа.

Унапређење сектора прераде поврћа ка достизању стандарда ЕУ.

Унапређење производних техника и технологија.

Увођење система безбедности и квалитета хране.

Унапређење маркетинга производа од поврћа.

Увођење нових технологија и опреме, у циљу бољег позиционирања на домаћем и међународном тржишту.

Специфични циљеви сектора прераде житарица и индустријског биља и маркетинг:

Побољшање вредности примарних производа кроз повећање степена прераде.

Унапређење конкурентности новооснованих или постојећих прерађивачких капацитета житарица и индустријског биља кроз ширење обима прераде, побољшање технологије прераде, увођење стандарда и повећање квалитета производа и ефикасности производње.

Побољшање квалитета семена кроз улагања у центре за прераду семена.

Повећање вредности извоза по хектару додавањем вредности производа кроз прераду.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Специфични циљеви сектора прераде грожђа и маркетинг:

Повећање подршке микро, малим и средњим привредним друштвима/предузетницима који производе вино/винске производе и ароматизоване производе на бази вина.

Унапређење конкурентности сектора и достизање стандарда ЕУ.

Унапређење техника и технологија производње.

Увођење шема квалитета, односно производње производа са додатом вредношћу.

Унапређење препознатљивости производа од грожђа са ознаком географског порекла на домаћем и међународном тржишту.

2. КОРАК ПО КОРАК ДО ИПАРД III ПОДРШКЕ

2.1. У којим подручјима се могу реализовати улагања у склопу Мере 3?

Улагања у склопу Мере 3 ИПАРД III програма могу се реализовати на територији: Београдског региона, Региона Војводине, Региона Шумадије и Западне Србије и Региона Јужне и Источне Србије.

2.2. Који су прихватљиви сектори улагања у склопу Мере 3?

Овом мером су обухваћени следећи сектори: сектор прераде млека и маркетинг, сектор прераде меса и маркетинг, сектор прераде јаја и маркетинг, сектор прераде рибе и маркетинг, сектор прераде воћа и маркетинг, сектор прераде поврћа и маркетинг, сектор прераде житарица и индустријског биља и маркетинг и сектор прераде грожђа и маркетинг.

2.3. Кома су намењени ИПАРД подстицаји и ко може поднети захтев за одобравање пројекта на јавни позив у оквиру Мере 3?

Мера 3 је намењена предузетницима и правним лицима (пољопривредне задруге и привредна друштва), која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава (РПГ), извршила су обнову регистрације за текућу годину и налазе се у активном статусу. Како би остварили право на ИПАРД подстицаје, корисници морају испуњавати прописне опште и посебне услове.

2.4. Да ли се из ИПАРД III програма финансира целокупна инвестиција? На који износ ИПАРД подстицаја корисници могу да рачунају?

Из ИПАРД III програма се не финансира инвестиција у целисти, већ корисник може да рачуна на одговарајући проценат кофинансирања из средстава ЕУ и буџета Републике Србије, док остатак средстава мора да обезбеди из сопствених извора или из кредита пословних банака. Треба правити јасну разлику између:

- јавне подршке – износ који је обезбеђен из буџета ЕУ (75%) и кофинансирања из националног буџета (25%) и
- приватног извора финансирања – износ који треба да обезбеди корисник ИПАРД средстава.

Напомињемо да се кофинансира само део инвестиције који спада у прихватљиве инвестиције и трошкове. ИПАРД подстицаји утврђују се у процентуалном износу од одобрене вредности прихватљивих инвестиција и трошкова, односно од индексираних вредности реализованих прихватљивих трошкова, и то:

- **50%** укупних прихватљивих трошкова инвестиције;
- додатних **10%** само за инвестиције у:

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

- o управљање отпадом и отпадним водама,
- o производњу и складиштење енергије из обновљивих извора и
- o циркуларну економију.

Напомена:

Инвестиција у циркуларну економију јесте инвестиција у физичку имовину која се тиче прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, која има за циљ да се употреба природних ресурса и енергије смањи на најмању меру, задржавањем сировина и материјала у употреби и продуженим животним веком производа, применом одговарајућег дизајна који омогућава да производи на крају животног века не постају отпад и не доприносе загађењу и осталим негативним утицајима на животну средину (управљање водама и отпадним водама које обухвата поновну употребу и ефикасно коришћење воде; управљање отпадом које обухвата смањење и поновну употребу отпада и нуспроизвода, замену једнократне амбалаже амбалажом за виšekратну употребу, рециклираном или биоразградивом амбалажом, употребу биоразградивих материјала и сл.), у складу са планским актом Владе којим се уређује развој циркуларне економије у Републици Србији.

2.5. У којим границама се креће висина ИПАРД подстицаја?

Без обзира на укупну вредност инвестиције и прихватљивих трошкова, подносилац захтева може да оствари право на ИПАРД подстицаје у номиналном износу од 20.000 до 1.300.000 евра по једном захтеву, односно у оквиру једног јавног позива. Наведени износи представљају минимални и максимални износ средстава који кориснику може бити одобрен за једну или више инвестиција уз поднети захтев за одобравање пројеката. Нарочито треба обратити пажњу да минимални износ ИПАРД подстицаја, након обрачунатих прихватљивих трошкова и након обрачунатог подстицаја у износу од минимум 50%, не буде мањи од 20.000 евра, јер ће у противном захтев за одобравање пројекта, односно захтев за одобравање коначне исплате бити одбијен.

У периоду спровођења ИПАРД III програма у оквиру ове мере, корисник може да оствари право на ИПАРД подстицаје у максималном износу од 2.500.000 евра. Овај износ подстицаја може да се оствари у оквиру више јавних позива. Треба имати у виду да се износи подстицаја сабирају, те ако се у једном јавном позиву оствари подстицај од нпр. 1.300.000 евра, у следећем позиву се може остварити још 1.200.000 евра, без обзира на вредност инвестиције.

Напомена:

Кориснику може бити одобрен следећи захтев за одобравање пројекта једино уколико је поднео захтев за коначну исплату претходно одобреног пројекта, или уколико је истекао рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за коначну исплату претходно одобреног пројекта или уколико је корисник одустао од претходног захтева за одобравање пројекта.

Пример: Потенцијални корисник се бави прерадом воћа и планира да, поред топле линије за прераду, уведе линију за производњу воћних сокова. За нову линију неопходна је и нова производна хала, додатни капацитети за складиштење сировина, нова лабораторија, додатне бокс палете за превоз воћа, а планира да, због лакшег транспорта сировина и производа, изгради и мрежу унутрашњих путева унутар простора у власништву потенцијалног корисника.

Вредност читавог пројекта је висока па потенцијални корисник намерава да га реализује у фазама, односно кроз два јавна позива. У првој фази, у оквиру јавног позива за Меру 3, подноси захтев за одобравање пројекта за изградњу претходно наведених објеката. Вредност ове инвестиције је 3.350.000 евра, док је висина одобреног подстицаја 1.300.000 евра.

Након финализације пројекта и коначне исплате подстицаја, корисник у оквиру наредног позива за Меру 3 подноси нови захтев за инвестицију у набавку опреме за нови погон и лабораторију. Вредност ове инвестиције је 2.900.500 евра. Након административног поступка, овом кориснику одобрен је ИПАРД подстицај у висини од 1.200.000 евра. Овом кориснику не може бити одобрен максималан износ подстицаја по позиву, имајући у виду да је кориснику већ исплаћено 1.300.000 евра. Збир ИПАРД подстицаја у току трајања ИПАРД III програма не сме да пређе 2.500.000 евра, што представља услов прописан ИПАРД III програмом.

Иако је остварио максималан подстицај у оквиру Мере 3, уколико испуњава услове, корисник може да оствари подстицај по основу осталих ИПАРД III мера.

2.6. Који су трошкови прихватљиви за финансирање из ИПАРД III програма?

Свака инвестиција која ће бити предмет захтева за одобравање пројекта може се састојати од прихватљивих и неприхватљивих трошкова. Прихватљиве инвестиције и трошкови у оквиру Мере 3 утврђени су у Листи прихватљивих инвестиција и трошкова која је део Правилника за спровођење Мере 3. Јавним позивом одређују се прихватљиве инвестиције и трошкови који су прихватљиви у оквиру конкретног јавног позива.

Прихватљиве инвестиције одређују се за сваки сектор и врсту инвестиције и у оквиру Мере 3 јесу:

- **изградња** (изградња објекта јесте скуп радњи који обухвата: претходне радове, израду и контролу техничке документације, припремне радове за грађење, грађење објекта и стручни надзор у току грађења објекта, као и доградњу, реконструкцију, санацију, односно адаптацију постојећег објекта, у складу са законом којим се уређује планирање и изградња);
- **набавка нове опреме, машина, механизације и специјалних возила;**
- **општи трошкови** (издатак за консултантске и остале стручне услуге за припрему, прибављање, односно израду документације за остваривање права на одобравање пројекта, као и остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја).

Наведени трошкови сматрају се прихватљивим до тржишне вредности имовине, у складу са прописом којим се прописује методологија за утврђивање референтних цена инвестиција за обрачун ИПАРД подстицаја и достављеном једном, односно три понуде.

Обрачун прихватљивих трошкова инвестиције у страном валути у циљу припреме захтева за одобравање пројекта врши се према месечном курсу ЕК у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив: https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en.

2.7. Колики је повраћај средстава за опште трошкове?

Укупна вредност општих трошкова не може прећи 10% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције. У овај износ улази и трошак израде пословног плана, с тим што за овај општи трошак постоји додатно ограничење.

Општи трошкови за израду пословног плана прихватљиви су до износа од:

- 5% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције – ако је вредност прихватљивих трошкова предметне инвестиције мања од милион евра;
- 4% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције – ако је вредност прихватљивих трошкова предметне инвестиције од милион евра до три милиона евра;

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

- 3% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције – ако је вредност прихватљивих трошкова предметне инвестиције већа од три милиона евра.

Право на ИПАРД подстицаје за општи трошак може се остварити само ако се истовремено одобрава право на остваривање ИПАРД подстицаја за инвестицију у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства за коју је везан тај општи трошак.

2.8. Који трошкови нису прихватљиви за финансирање из ИПАРД III програма?

Листа неприхватљивих трошкова у оквиру Мере 3:

1. порези, укључујући ПДВ, царине, увозне и друге јавне дажбине;
2. куповина, закуп или лизинг земљишта и постојећих објеката, без обзира на то да ли ће лизинг резултирати променом власништва;
3. казне, финансијски пенали и судски трошкови;
4. трошкови пословања (режијски трошкови, трошкови продате робе и други оперативни трошкови);
5. половне машине, механизација и опрема;
6. банкарски трошкови, трошкови гаранција и слични трошкови;
7. трошкови конверзије, трошкови и губици у погледу курсне разлике у вези са ИПАРД наменским рачуном, као и други чисто финансијски трошкови;
8. доприноси у природи укључујући трошкове сопственог рада (сваки рад уложен од стране подносиоца захтева за ИПАРД подршку, чланова његовог газдинства или било које треће особе која за то није добила накнаду. На пример, ако корисник самостално изради пословни план, нема за то издат рачун и не може га приказати као општи трошак за који ће остварити право на повраћај средстава);
9. куповина животиња и једногодишњих биљака и њихова садња;
10. трошкови одржавања, амортизације или закупа;
11. набавка предмета инвестиције путем лизинга, компензације, асигнације и цесије или набавка на други начин који представља гашење обавезе путем пребијања дуга.

2.9. Да ли се вредност прихватљивих трошкова утврђује са порезом на додату вредност (ПДВ) или без њега?

Вредност прихватљивих трошкова утврђује се без ПДВ, који спада у неприхватљиве трошкове.

2.10. Који објекат може бити предмет ИПАРД подстицаја?

Објекат који је предмет инвестиције јесте пословна зграда, зграда за трговину на велико и мало, гаража, индустријска зграда и складиште, пољопривредна зграда и инжењерски објекат у складу са посебним прописом којим се прописује класификација објеката, у коме се обавља прерада, односно који је у функцији прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства. Врсте прихватљивих објеката и категорије објеката према бруто грађевинској површини објеката саставни су део Листе прихватљивих инвестиција и трошкова.

2.11. Како одредити величину правног лица или предузетника?

Правна лица и предузетници се према величини могу разврстати у микро, мала, средња или велика. Приликом одређивања величине правног лица за потребе ове мере примењује се методологија прописана ИПАРД III програмом, која је у складу са прописима Европске уније (*Commission Recommendation* 2003/361/EC). Помоћ при разврставању пружа Водич за кориснике о дефиницији малих и средњих предузећа (*European Commission Guide to the SME Definition*), који можете преузети на званичној интернет страници ЕК (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/79c0ce87-f4dc-11e6-8a35-01aa75ed71a1>).

Разврставање по величини у оквиру Мере 3 врши се на основу података о броју запослених и промету или укупаном билансу стања. У оквиру ове мере, прихватљива су микро, мала и средња правна лица.

Микро правна лица	Мала правна лица	Средња правна лица
Број запослених < 10	Број запослених < 50	Број запослених < 250
Промет ≤ 2.000.000 EUR или	Промет ≤ 10.000.000 EUR или	Промет ≤ 50.000.000 EUR или
Укупан биланс стања ≤ 2.000.000 EUR	Укупан биланс стања ≤ 10.000.000 EUR	Укупан биланс стања ≤ 43.000.000 EUR

2.12. Да ли је прихватљива набавка половне опреме, машина или механизације која је намењена за прераду пољопривредних производа и производа рибарства и маркетинг?

Набавка половне опреме, машина и механизације није прихватљива инвестиција у оквиру ИПАРД III програма. Сва опрема, машине и механизација мора да буде нова и некоришћена, односно произведена најкасније пет година од године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, а која се први пут ставља у употребу.

2.13. Где се објављује јавни позив и коме се шаљу захтеви за одобравање пројекта?

Јавни позив се објављује на званичним интернет страницама УАП (<https://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard-iii/>), МПШВ (<http://www.minpolj.gov.rs>) и ИПАРД Управљачког тела (www.ipard.gov.rs). УАП може расписати један или више јавних позива у току календарске године за један или више сектора, односно инвестиција.

Јавни позив садржи рок за подношење захтева за одобравање пројекта, висину расположивих средстава за расписани јавни позив, образац захтева за одобравање пројекта и одобравање исплате, списак документације и друге податке везане за јавни позив. Захтев за одобравање пројекта са пропратном документацијом у складу са јавним позивом, подноси се на начин и у року одређеним јавним позивом.

Подносилац захтева може остварити право на одобравање пројекта само по једном захтеву поднетом по истом јавном позиву.

Поступак за одобравање пројекта се покреће по захтеву странке која испуњава услове у погледу лица која остварују право на ИПАРД подстицаје и на основу статусних података из РПГ на дан подношења захтева за одобравање пројекта у погледу услова за остваривање права на одобравање пројекта и права на коначну исплату ИПАРД подстицаја.

Инвестиција која је део ИПАРД захтева за подршку не сме бити започета пре него што је пројекат одобрен, односно пре доношења решења о одобравању пројекта, осим у делу који се односи на опште трошкове. То практично значи да подносилац захтева за одобравање пројекта не сме да предузме ниједну радњу везану за реализацију инвестиције која је предмет захтева пре него што прими решење о одобравању пројекта.

Ако корисник жели да доврши раније започет објекат неопходно је да поседује привремену ситуацију са грађевинском књигом за изведене радове или налаз овлашћеног судског вештака грађевинске струке који садржи утрошак радова и грађевинских материјала за до сада изведене радове. Грађевински производи и материјал који су утрошени и који су евидентирани у грађевинској књизи или привременој ситуацији или налазу овлашћеног судског вештака грађевинске струке не могу бити део захтева за ИПАРД подршку.

2.14. Која специјализована возила могу бити предмет ИПАРД подстицаја?

Право на одобравање пројекта за инвестицију у набавку специјализованог возила за транспорт сировог млека, специјализованог возила за превоз животиња, специјализованог возила за превоз примарних пољопривредних производа, специјализованог возила за превоз рибе, односно специјализовано возило за превоз прерађених пољопривредних производа и производа рибарства остварује се уколико подносилац захтева испуњава опште и посебне услове за инвестиције у одговарајућем сектору. Такође, специјализовано возило треба да испуњава услове, нормативе и стандарде у погледу ограничења емисије издувних гасова и загађујућих честица за категорију мотора према ЕЦ одобрењу типа возила, односно одговарајући „Euro” стандард (ознака стандарда емисије издувних гасова категорије мотора према ЕЦ одобрењу типа возила, наведена у потврди о саобразности возила, коју представљају реч „Euro” и арапски или римски број у зависности од врсте возила), који су предвиђени јавним позивом.

2.15. Како се рачуна рок за подношење захтева за одобравање пројекта?

Захтев за одобравање пројекта мора бити поднет у року предвиђеном у јавном позиву. Захтеви поднети пре почетка или по истеку рока се решењем одбацују.

КАО ВРЕМЕ ПРЕДАЈЕ ЗАХТЕВА РАЧУНА СЕ:

- дан и час када је захтев лично предат у просторијама органа надлежног за поступање (УАП), или
- дан и час предаје поштанском оператору препоручене пошиљке, или
- дан и час пријема код органа надлежног за поступање (УАП) у случају осталих пошиљки.

2.16. Могу ли подносиоци сами да припреме захтеве за остваривање права на ИПАРД подстицај?

Уколико подносилац поседује неопходна знања и вештине, он може самостално да припреми захтев за одобравање пројекта, захтев за измену одобреног пројекта, захтев за авансну исплату или захтев за коначну исплату подстицаја. Подносилац не мора сам да предузима све активности везане за поднети захтев већ може уговорити стручну помоћ предузетника или привредног друштва за пружање консултантских услуга.

На интернет страници ИПАРД Управљачког тела (www.ipard.gov.rs) и УАП (<https://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>) објављен је Преглед консултантских кућа/агенција ангажованих од стране ИПАРД корисника, које су дале сагласност да се подаци о њиховом раду објаве, а који је информативног карактера. У случају да се потенцијални корисник одлучи за ангажовање консултантске куће/агенције, важно је да има у виду да овај трошак спада у прихватљиве трошкове, односно за исти се може остварити подстицај.

За припрему техничке документације и израде студије изводљивости, подносилац може ангажовати овлашћена лица за израду техничке документације, као што су архитекте, инжењери и пројектанти.

2.17. Колико понуда добављача подносилац прилаже уз захтев за одобравање пројекта? Да ли мора да изабере најнижу понуду?

Подносилац доставља једну или три прикупљене писане понуде у зависности од вредности инвестиције. За инвестиције чија је вредност до 10.000 евра доставља се једна понуда, док се за инвестиције чија је вредност већа од 10.000 евра достављају три понуде. Подносилац не мора изабрати најнижу понуду. Од три прикупљене понуде једна се уписује у образац захтева за одобравање пројекта и посматра као изабрана, односно понуда по којој подносилац жели да реализује инвестицију. Међутим, као основица за обрачун ИПАРД подстицаја биће узета најнижа понуда или референтна цена, уколико је она нижа од најниже понуде.

2.18. Шта је референтна цена?

Референтна цена је цена инвестиције или дела инвестиције која се утврђује на основу тржишне цене и служи за утврђивање основице за обрачун ИПАРД подстицаја. Базу референтних цена води и уређује УАП у складу са посебним прописом којим се прописује методологија утврђивања референтних цена инвестиције за обрачун ИПАРД подстицаја.

2.19. Како се дефинишу повезана лица?

Повезано лице јесте правно лице које се сматра повезаним лицем у односу на одређено физичко лице, односно у односу на одређено правно лице у складу са законом којим се уређују привредна друштва. Прописано да добављач и подносилац захтева не смеју представљати повезана лица, односно да добављачи исте инвестиције, односно прихватљивих трошкова (који издају три понуде) међусобно не представљају повезана лица.

2.20. Да ли постоји могућност жалбе на решење које доноси УАП?

Против решења у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје може се изјавити жалба министру, у року од осам дана од дана достављања решења.

2.21. Шта ако се током спровођења пројекта укаже потреба за одређеним изменама?

Корисник током реализације не сме да одступа од пројекта одобреног решењем о одобравању пројекта. Уколико у току реализације ипак дође до непредвиђених ситуација због којих је неопходна оправдана измена пројекта, или продужетак рока за подношење захтева за коначну исплату, корисник може поднети Захтев за измену одобреног пројекта. Измене пројекта морају бити у складу са општим и посебним условима за одобравање пројекта. У поступку за остваривање права на ИПАРД подстицаје допуштена је само једна измена одобреног пројекта. Ако је у поступку за одобравање пројекта спроведен поступак бодовања и рангирања, приликом одобравања захтева за измену одобреног пројекта проверавају се и критеријуми по основу којих је корисник остварио бодове приликом подношења захтева за одобравање пројекта. На пример, корисник који је остварио бодове за инвестицију која се односи на производњу енергије из обновљивих извора, уколико жели да измени пројекат, мора и даље имати инвестицију која се односи на производњу енергије из обновљивих извора. Уз доказе којима се потврђује оправданост разлога за измену, захтев за измену одобреног пројекта се подноси најкасније 30 дана пре истека рока за реализацију одобреног пројекта, утврђеног у Решењу о одобравању пројекта.

2.22. Да ли се исплаћују одобрена средства кориснику одмах по добијању решења о одобравању пројекта?

Одобрена средства се не исплаћују одмах по добијању Решења о одобравању пројекта, већ се за сваку исплату подноси појединачан захтев за исплату у зависности од врсте исплате (авансна и коначна). Након доношења решења о одобравању пројекта, у року од 60 дана, корисник може ИПАРД агенцији поднети захтев за авансну исплату ИПАРД подстицаја у висини до 50% одобреног износа ИПАРД подстицаја, уз који доставља банкарску гаранцију која одговара износу од 110% захтеваног износа авансне исплате.

Средства из ИПАРД III програма додељују се на основу Захтева за одобравање коначне исплате, који корисник доставља заједно са прописаном документацијом, а након што је инвестиција реализована и стављена у функцију у складу са наменом.

2.23. Да ли се кориснику може исплатити већа сума од оне одобрене решењем о одобравању пројекта?

ИПАРД подстицаји се утврђују у процентуалном износу од одобрене вредности прихватљивих трошкова, односно од индексираних вредности реализованих прихватљивих трошкова.

Уколико захтев за коначну исплату садржи прихватљиве трошкове у вредности већој од вредности утврђене решењем о одобравању пројекта, односно већој од нове вредности прихватљивих трошкова утврђене на основу промењене техничке карактеристике предметне инвестиције, УАП проверава да ли је у периоду од затварања јавног позива до доношења

решења о одобравању пројекта дошло до повећања цене применом месечног индекса цена за одређене категорије трошкова, које УАП прибавља од Републичког завода за статистику (РЗС). Табела са месечним индексима цена је доступна на интернет страници УАП (<https://uap.gov.rs/ipard-iii-podrska-ruralnom-razvoju/>).

2.24. На који се начин спроводи контрола над ИПАРД пројектом?

Послове контроле пројекта спроводи Сектор за контролу на лицу места, УАП. Контрола на лицу места спроводи се најмање два пута, и то: после реализације инвестиције, а пре исплате ИПАРД подстицаја и након исплате ИПАРД подстицаја у току петогодишњег периода. Такође, контрола на лицу места може бити реализована и у фази пре одобравања пројекта. Контрола на лицу места физичком посетом подносиоцу захтева ће се обављати увек уколико се захтев за одобравање пројекта односи на изградњу, односно радове за које није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, као и код изградње објеката на којима су поједине врсте радова реализоване пре подношења захтева за одобравање пројекта.

2.25. Шта су скривени радови?

Скривени радови су радови на изградњи и опремању, односно набавка опреме и/или појединих елемената опреме који се због своје природе или начина извођења, односно места или начина уградње, не могу контролисати на лицу места након реализације инвестиције, без непотребних трошкова или ризика од оштећења имовине или угрожавања здравља или безбедности људи или животиња. Инвестиције у којима се могу јавити скривени радови, као и начин евидентирања, односно поступања уколико пројекат садржи скривене радове су прописани.

Скривени радови нарочито обухватају инвестиције у:	
1.	изградњу септичке јаме, односно таложних шахти (фаза пре постављања горње бетонске плоче);
2.	изградњу објеката код које су поједини објекти, односно делови објеката предвиђени за рушење и демонтажу;
3.	набавку бокс палета, рам палета и палетних регала;
4.	набавку опреме за вештачку вентилацију, климатизацију, хлађење и грејање објекта (компресори, кондензатори, испаривачи, вентилатори, уградни <i>fan coil</i> уређаји и сл.);
5.	набавку опреме за производњу енергије из обновљивих извора (соларни панели, инвертори, алуминијумске подконструкције, челичне подконструкције и сл.);
6.	набавку уређаја за систем техничке заштите - IP камера;
7.	набавку уређаја за пречишћавање отпадних вода;
8.	друге инвестиције које се због своје природе или начина извођења, односно места или начина уградње, не могу контролисати на лицу места након реализације инвестиције, без непотребних трошкова или ризика од оштећења имовине или угрожавања здравља или безбедности људи или животиња и које су као скривени радови одређене решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта.

Решење по захтеву за одобравање пројекта садржи одређивање скривених радова и упутство кориснику ИПАРД подстицаја на који начин да обезбеди фотографије скривених

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

радова током реализације инвестиције. Корисник је у обавези да за потребе контроле на лицу места у фази пре исплате, обезбеди фотографије скривених радова. Фотографије скривених радова се достављају уз захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја и нарочито садрже:

- место на коме су начињене, представљено географском ширином и географском дужином (геотаг);
- датум и време када су начињене;
- јасан приказ предмета скривених радова из кога се може утврдити укупан број елемената, односно идентификационе плочице са серијским бројем, моделом, типом, годином производње опреме и уређаја.

Поступак како сачинити фотографије описан је и у Прилогу 1 ових Смерница.

За све недоумице које корисници могу имати у вези са поступком израде фотографија скривених радова, увек се могу обратити УАП путем адресе: skriveniradovi@minpolj.gov.rs

2.26. Да ли је корисник у обавези да чува документацију везану за инвестицију за коју је остварио ИПАРД подстицај?

Корисник ИПАРД подстицаја је у обавези да чува документацију која се односи на доделу средстава из ИПАРД III програма у року од пет година од датума коначне исплате.

2.27. Да ли се предметна инвестиција финансирана из ИПАРД III програма може изнајмљивати?

Инвестиција финансирана из ИПАРД III програма не сме да се изнајмљује, јер је обавеза примаоца да наменски користи, не отуђи, нити омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана исплате ИПАРД подстицаја.

2.28. Из којих земаља може да потиче роба која је предмет захтева за одобравање пројекта?

За разлику од претходног програмског периода, у коме је роба која је предмет захтева морала да потиче из прописаних земаља, у ИПАРД III програму порекло робе се неће проверавати и предметна инвестиција може да потиче из било које земље.

2.29. Који су то национални услови и стандарди ЕУ с којима пољопривредно газдинство/инвестиција мора бити усклађена?

Корисник који је остварио право на одобравање пројекта, остварује право на коначну исплату ИПАРД подстицаја, ако пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће прописане услове у области заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду, као и да предметна инвестиција испуњава наведене услове

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

уређене прописима Европске уније у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије. Поред тога, пољопривредно газдинство које има животиње треба да испуњава и одговарајуће прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и да предметна инвестиција испуњава наведене услове.

У табели је приказан преглед националних услова, а контролне листе свих техничких тела задужених за контролу горенаведених услова и стандарда налазе се на интернет страници УАП: <https://uap.gov.rs/mera-3-ipard-iii-investicije-u-fizicku-imovinu-koje-se-ticu-prerade-i-marketinga-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>.

Заштита животне средине
Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18 и 95/18 – др. закон);
Правилник о условима заштите животне средине које морају да испуне корисници ИПАРД подстицаја („Сл. гласник РС”, број 26/19);
Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/2004 и 36/2009);
Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05).
Безбедност хране
Закон о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19);
Правилник о условима хигијене хране („Службени гласник РС”, број 73/10);
Правилник о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета („Службени гласник РС”, бр. 72/10 и 62/18);
Закон о надзору над прехранбеним производима биљног порекла („Службени гласник РС”, бр. 25/96 и 101/05 – др. закон);
Правилник о ближим условима за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла („Службени гласник РС”, број 50/96).
Безбедност на раду
Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, број 35/23);
Правилник о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области безбедности и здравља на раду („Службени гласник РС”, број 60/06).
Добробит животиња
Закон о добробити животиња („Сл. гласник РС”, број 41/2009);
Правилник о условима и средствима за лишавање животиња живота, начину поступања са животињама непосредно пре клања, начину омамљивања и искрварења животиња, условима и начину клања животиња без претходног омамљивања, као и програму обуке о добробити животиња током клања („Службени гласник РС”, број 14/10);
Закон о ветеринарству („Сл. гласник РС”, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 – др. закон);
Правилник о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла („Службени гласник РС”, бр. 25/11 и 27/14);
Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 97/13, 15/15 и 61/17).

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИХВАТЉИВОСТИ

Како би остварили право на ИПАРД подстицаје, потенцијални корисници треба да испуне опште и посебне услове у зависности од врсте инвестиције и сектора улагања.

3.1. Општи и посебни услови у погледу лица

Предузетник	Правно лице	
	Привредно друштво	Пољопривредна задруга
<ul style="list-style-type: none"> - уписан у РПГ; - извршио обнову регистрације за годину у којој подноси захтев; - у активном статусу; - има седиште на територији Београдског региона, Региона Војводине, Региона Шумадије и Западне Србије, Региона Јужне и Источне Србије; - регистрован у АПР; - активан статус у АПР; - разврстано у микро, мало или средње правно лице* - рачуни код пословних банака нису блокирани на дан подношења захтева за одбравање пројекта/авансне исплате/коначне исплате; - рачуни нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева за одбравање пројекта/авансне исплате/ коначне исплате. 		
<p>У зависности од сектора улагања и прописаних посебних услова има:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у РПГ уписано обављање прераде пољопривредних производа. 		
	<ul style="list-style-type: none"> - није покренут поступак стечаја или ликвидације; - у структури власништва има мање од 25% јавног капитала или гласачких права тог јавног капитала; - није члан холдинга или концерна. 	

* **Правна лица и предузетници** се у складу са Препоруком ЕК 2003/361 о малим и средњим привредним друштвима (МСП) разврставају у микро, мала, средња или велика привредна друштва. Дефиниција малих и средњих привредних друштава дата је у Прилогу 1 ИПАРД III програма

Напомена:

Пољопривредна задруга јесте општа или специјализована земљорадничка или пољопривредна задруга, у складу са законом којим се уређују задруге, која обавља делатност у секторима прераде и маркетинга млека, меса, јаја, риба, воћа, поврћа, житарица и индустријског биља, као и грожђа.

Општи и посебни услови у погледу лица морају да буду испуњени током трајања читавог поступка за одбравање права на ИПАРД подстицаје, односно приликом подношења захтева за одбравање пројекта, приликом измене одобреног пројекта, као и приликом подношења захтева за одбравање авансне и коначне исплате. Нпр. правно лице не може током трајања читавог поступка да прерасте у велико правно лице.

3.2. Општи услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје

Право на одобравање пројекта остварује подносилац захтева уколико:	
1.	је на дан подношења захтева за одобравање пројекта измирио обавезе по основу јавних прихода (порезе, доприносе за обавезно социјално осигурање и друге јавне дажбине); Појашњење: Проверавају се подаци о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода на дан подношења захтева за одобравање пројекта из надлежности пореске управе, односно из надлежности локалне пореске администрације, према месту седишта подносиоца захтева, односно према месту контроле предмета инвестиције.
2.	нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;
3.	предметна инвестиција се налази на подручју Региона Војводине, Београдског региона, Региона Шумадије и Западне Србије, Региона Јужне и Источне Србије у складу са законом који уређује регионални развој;
4.	предметна инвестиција се односи на прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства наведених у Листи пољопривредних производа који је саставни део Правилника за спровођење Мере 3;
5.	није предузео ниједну радњу везану за реализацију инвестиције која је предмет захтева пре доношења решења о одобравању пројекта, осим за општи трошак;
6.	има три прикупљене писане понуде за набавку инвестиције, чија вредност прелази 10.000 евра, а које су упоредиве по садржају и спецификацијама, а за реализоване опште трошкове доставља рачун; или има једну писану понуду за набавку инвестиције за вредност до 10.000 евра, а за реализоване опште трошкове доставља рачун;
	Појашњење: Висина понуде се рачуна у динарској противвредности према месечном курсу ЕК у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив. Интернет страница за увид у курс је: https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en
7.	добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица, односно добављачи за исту инвестицију не представљају међусобно повезана лица;
8.	подносилац захтева одреди место контроле предмета инвестиције и омогући контролу на лицу места у месту контроле предмета инвестиције; Напомена: Место контроле предмета инвестиције јесте катастарска парцела или објекат који подносилац захтева користи по основу права својине, права закупа, односно коришћења на коме се врши контрола предмета ИПАРД подстицаја на лицу места.
9.	за остваривање права на одобравање пројекта нису вештачки створени услови у циљу остваривања предности супротно ИПАРД III програму; Појашњење: Вештачки услови су све радње које подносилац/корисник ИПАРД подстицаја предузима на неправилан начин, како би испунио услове и стекао неправедну предност на тржишту и током поступка за остваривање ИПАРД подршке. Стварање вештачких услова повлачи санкције, па посебну пажњу потребно је обратити на тачно и потпуно приказивање података.
10.	постоје расположива финансијска средства за одобравање пројекта опредељена јавним позивом;

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

11.	<p>је по претходно одобреном пројекту за остваривање права на ИПАРД подстицаје корисник поднео захтев за коначну исплату, или је истекао рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за коначну исплату, или је одустао од захтева за одобравање претходног пројекта, па је поступак за одобравање пројекта обустављен услед одустанка корисника ИПАРД подстицаја од захтева за одобравање пројекта;</p> <p>Напомена: Одредба се примењује на ИПАРД III програмски период у оквиру Мере 3 и не односи се на захтеве поднете у оквиру ИПАРД II програмског периода.</p>
12.	<p>се објекат који је предмет инвестиције у секторима прераде и маркетинга млека, меса, јаја и рибе не налази на Листи одобрених објеката Генералног директората Европске комисије за здравље и безбедност хране (DG SANTE), односно, лице из овог члана није прихvatљиво за ИПАРД подршку у већ одобреним производним подсекторима (активностима) који се налазе на Листи одобрених објеката Генералног директората Европске комисије за здравље и безбедност хране (DG SANTE), изузев за инвестиције у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора и инвестиције у циркуларну економију;</p> <p>Напомена: на Листи одобрених објеката DG SANTE се налазе објекти привредних друштава трећих земаља овлашћених за извоз производа (хране животињског порекла) на европско тржиште - https://food.ec.europa.eu/safety/biological-safety/food-hygiene/non-eu-countries-authorized-establishments_en. Наведени објекти су већ испунили европске стандарде за чије достизање је, између осталог, и намењена ИПАРД подршка.</p>
13.	<p>ако је предмет захтева инвестиција у маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства, право на одобравање пројекта може се остварити ако се подносилац захтева бави прерадом пољопривредних производа и производа рибарства и ако се инвестиција односи на маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства.</p>

Након реализације и стављања у функцију предметне инвестиције, корисник подноси захтев за коначну исплату средстава у којој поред општих услова у погледу лица треба да испуњава и следеће опште услове за остваривање права на коначну исплату ИПАРД подстицаја:

Право на одобравање коначне исплате остварује корисник уколико:			
1.	је реализовао инвестицију у складу са решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта;		
2.	нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода (пореза, доприноса за обавезно социјално осигурање и друге јавне дажбине) на дан подношења захтева за коначну исплату;		
3.	нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према МПШВ по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;		
4.	<table border="1"> <tr> <td>пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду;</td> <td>предметна инвестиција испуњава прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;</td> </tr> </table>	пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду;	предметна инвестиција испуњава прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;
пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду;	предметна инвестиција испуњава прописане услове у области: заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;		
5.	<table border="1"> <tr> <td>пољопривредно газдинство које има животиње испуњава и одговарајуће прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња;</td> <td>предметна инвестиција испуњава услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;</td> </tr> </table>	пољопривредно газдинство које има животиње испуњава и одговарајуће прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња;	предметна инвестиција испуњава услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;
пољопривредно газдинство које има животиње испуњава и одговарајуће прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња;	предметна инвестиција испуњава услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња уређене прописима ЕУ у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије;		
6.	је предмет инвестиције обележен на начин прописан Правилником за спровођење Мере 3;		

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

7.	предмет инвестиције није финансиран из других извора јавног финансирања, односно није у поступку за остваривање финансирања из других јавних извора финансирања; Појашњење: Предметна инвестиција не сме да буде предмет финансирања других извора јавног финансирања, односно корисник не сме да остварује нити да поднесе захтев за остваривање права на подстицаје, субвенције, донације и сл. код других државних органа и институција, како домаћих (републичких, покрајинских, органа локалне самоуправе и др.), тако и из програма средстава ЕУ (нпр. преко других ИПА компоненти) и др. Прихватљива је кредитна подршка која се спроводи у складу са законом којим се уређују подстицаји у пољопривреди и руралном развоју. Друге субвенционисане кредитне линије ће се сматрати „двоструким финансирањем”.
8.	омогући контролу на лицу места у месту контроле предмета инвестиције.

Да би остварио право на коначну исплату ИПАРД подстицаја, корисник треба да докаже да је задржао критеријуме на основу којих је остварио бодове и предност приликом поступка бодовања и рангирања и то за критеријуме који се односе на остварене бодове по основу:

- подручја са отежаним условима рада у пољопривреди, осим у случају промене посебног прописа којим се одређују подручја са отежаним условима рада у пољопривреди;
- испуњених стандарда за систем безбедности хране, односно квалитета хране;
- инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за управљање отпадом и отпадним водама;
- инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора;
- статуса произвођача сертифицираних органских производа у преради пољопривредних производа који се користе као храна у одговарајућем сектору у складу Правилником и прописима којима се уређује органска производња;
- инвестиције у набавку иновативног производа.

3.2.1. Услови за остваривање права на авансну исплату ИПАРД подстицаја

Да би остварио право на авансну исплату, корисник треба да испуњава следеће услове:

1. да нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;
2. да је обезбедио писану банкарску гаранцију која је:
 - издата у динарима,
 - издата од домаће пословне банке, у складу са законом којим се уређују банке,
 - одговара износу од 110% захтеваног износа авансне исплате,
 - има рок важења од најмање 12 месеци после истека рока за завршетак пројекта, односно рока за подношење захтева за коначну исплату утврђеног решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта,
 - безусловна, неопозива и садржи клаузулу без права на приговор и платива на први позив, или садржи сличне речи које имају исто значење, а којом се банка обавезује према УАП као примаоцу гаранције (кориснику гаранције) да ће му за случај да налогодавац о доспелости не испуни обавезу повраћаја авансно исплаћених новчаних средстава утврђену решењем директора УАП, измирити ову обавезу ако буду испуњени услови наведени у гаранцији, у складу са законом којим се уређују облигациони односи, законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој и Правилником.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Право на авансну исплату ИПАРД подстицаја може се остварити у висини до 50% одобреног износа ИПАРД подстицаја утврђеног решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта.

3.2.2. Услови за измену одобреног пројекта

Кориснику коме је донето решење о одобравању пројекта није дозвољено да врши било какве измене одобреног пројекта, без претходног одобрења УАП. Корисник у складу са условима и на начин прописан Правилником за спровођење Мере 3 подноси захтев за измену одобреног пројекта, који ће бити одобрен ако:

1.	су измене пројекта такве да се њима не мењају битне особине, односно сврха инвестиције;
2.	се измене односе на продужетак рока за завршетак пројекта, односно продужетак рока за подношење захтева за исплату, из оправданих разлога. Рок се може продужити за највише шест месеци за инвестиције у набавку опреме, машина и механизације, односно за највише 12 месеци за инвестиције у изградњу и опремање објеката;
3.	реализација одобреног пројекта није могућа или није економски оправдана услед: <ul style="list-style-type: none">- више силе (непредвидив и неизбежан догађај, као што је: ванредно стање, пандемија, елементарна непогода или други непредвиђени догађај, односно околност којом се угрожава безбедност и здравље људи, односно животне средине),- немогућности добављача да обезбеди производе и услуге,- промене прописа,- увођења нових технологија које могу побољшати ефикасност предметне инвестиције.

Измена одобреног пројекта ће бити одобрена само уколико не утиче на испуњеност одговарајућих општих и посебних услова за остваривање права на одобравање пројекта. У случају да је спроведен поступак бодовања и рангирања, измена одобреног пројекта ће бити одобрена уколико се не мењају критеријуми који се односе на остварене бодове по основу:

- подручја са отежаним условима рада у пољопривреди, осим у случају промене посебног прописа којим се одређују подручја са отежаним условима рада у пољопривреди;
- испуњених стандарда за систем безбедности хране, односно квалитета хране;
- инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за управљање отпадом и отпадним водама;
- инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора;
- статуса произвођача сертифицираних органских производа у преради пољопривредних производа који се користе као храна у одговарајућем сектору у складу Правилником и прописима којима се уређује органска производња;
- инвестиције у набавку иновативног производа.

Корисник ИПАРД подстицаја може поднети само један захтев за измену одобреног пројекта. Пројекат се може изменити тек након добијања решења о измени одобреног пројекта.

Решењем о измени пројекта не може се одобрити већи износ ИПАРД подстицаја од оног који је утврђен у решењу о одобравању пројекта.

Пример:

Добављач је престао са обављањем делатности и мора доћи до промене добављача. Нови добављач није у могућности да испоручи предметну инвестицију – линију за прераду поврћа у року за реализацију инвестиције предвиђеном у решењу о одобравању пројекта. Да би измена пројекта била прихватљива корисник мора доставити Захтев за измену одобреног пројекта са образложењем и нову понуду од новог добављача, уколико је вредност инвестиције испод 10.000 евра или три понуде уколико је вредност инвестиције већа од 10.000 евра. У захтеву, поред промене добављача, мора захтевати и продужетак рока за реализацију инвестиције.

Рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за коначну исплату ИПАРД подстицаја одређен решењем о одобравању пројекта не тече у периоду од дана подношења захтева за измену одобреног пројекта до дана доношења коначне одлуке поводом захтева за измену одобреног пројекта.

Захтев за измену пројекта се може поднети и након остваривања права на авансну исплату ИПАРД подстицаја. Ако након авансне исплате ИПАРД подстицаја корисник УАП поднесе захтев за измену одобреног пројекта који се односи на продужетак рока за завршетак пројекта/ подношење захтева за коначну за исплату, а рок важења достављене банкарске гаранције на основу које је усвојен захтев за одобравање авансне исплате је краћи од захтеваног новог рока за завршетак пројекта, неопходно је да корисник достави доказ о продужењу рока важења банкарске гаранције за период од 12 месеци после дана истека захтеваног новог рока за завршетак пројекта, односно рока за подношење захтева за коначну исплату. Уколико се у поступку по захтеву за измену пројекта након авансне исплате утврди мањи укупни одобрени износ ИПАРД подстицаја од износа претходно утврђеног решењем о одобравању пројекта, кориснику се решењем налаже повраћај разлике авансне исплате у року од 30 дана од дана достављања решења.

3.2.3. Услов у погледу економске одрживости пројекта

Подносилац захтева остварује право на одобравање пројекта ако докаже своју економску одрживост и одрживост пројекта на крају инвестиционог периода. На тај начин показује да као корисник ИПАРД подстицаја може да финансира инвестицију и редовно измирује своје обавезе, не доводећи у ризик обављање текућих послова на пољопривредном газдинству. Економска одрживост пројекта приказује се кроз пословни план, који се подноси уз захтев за одобравање пројекта, у електронској и папирној форми.

Елементи и показатељи који се користе за процену економске одрживости подносиоца захтева за одобравање пројекта и пројекта саставни су део Правилника за спровођење Мере 3.

3.3. Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта и коначне исплате ИПАРД подстицаја

Посебни услови дефинишу се у зависности од врсте инвестиције и сектора улагања.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

3.3.1. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у изградњу и опремање објекта

Ако је предмет захтева за одобравање ИПАРД подстицаја инвестиција у изградњу и опремање објекта, потенцијални корисник, поред општих услова треба да испуни и следеће посебне услове:

ИНВЕСТИЦИЈЕ У ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА	
Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
- Катастарска парцела на којој се гради објекат који је предмет инвестиције је у власништву подносиоца.	- Изграђени објекат је у власништву корисника.
- Подносилац је инвеститор објекта који је предмет инвестиције за који у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, има: грађевинску дозволу, односно решење о одобрењу за извођење радова, осим ако је за инвестиције у посебне врсте објеката и посебне врсте радова прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња и посебним прописима донетим на основу овог закона.	- Корисник у складу са законом којим се уређује планирање и изградња има употребну дозволу за објекат који је предмет инвестиције, осим за прихватљиве инвестиције у посебне врсте објеката и посебне врсте радова за које је прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа.
- За инвестиција у изградњу објекта на коме су поједине врсте радова реализоване пре подношења захтева неопходно је да подносилац има: <ul style="list-style-type: none"> o привремену ситуацију са грађевинском књигом за изведене радове, или o налаз овлашћеног судског вештака грађевинске струке који садржи утврђено да радова и грађевинских производа за изведене радове, до дана подношења захтева за одобравање пројекта. 	- Ако су предмет захтева скривени радови на изградњи објекта, корисник остварује право на коначну исплату ИПАРД подстицаја и ако је обезбедио фотографије скривених радова током реализације инвестиције. - Инвестиције које обухватају скривене радове су саставни део Правилника за спровођење Мере 3.

ИНВЕСТИЦИЈЕ У ОПРЕМАЊЕ ОБЈЕКТА	
Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
- објекат који се опрема је у власништву подносиоца, или - на објекту има право закупа, односно коришћења: <ul style="list-style-type: none"> o период закупа најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, o у регистру о евиденцији непокретности нема уписане друге терете, осим предметног закупа, односно права коришћења. 	- објекат који је опремљен је у власништву подносиоца, или - на објекту има право закупа, односно коришћења: <ul style="list-style-type: none"> o период закупа најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, o у регистру о евиденцији непокретности нема уписане друге терете, осим предметног закупа, односно права коришћења.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

<p>- објекат који је предмет инвестиције има грађевинску дозволу, односно решење о одобрењу за извођење радова или ако постојећи објекат има правноснажну употребну дозволу за употребу у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно ако је постојећи објекат озакоњен, односно има правноснажно решење о озакоњењу у складу са законом којим се уређује озакоњење објеката, осим ако је постојећи објекат изграђен пре доношења прописа којим се уређује издавање дозвола за грађење и употребу објеката.</p> <p>Напомена: Постојећи објекат јесте објекат изграђен у складу са законом, који је евидентиран у евиденцији катастра непокретности, односно катастра инфраструктуре, у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.</p>	<p>- објекат који је опремљен има дозволу за употребу у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује озакоњење објеката, осим ако је постојећи објекат изграђен пре доношења прописа којим се уређује издавање дозвола за грађење и употребу објеката.</p>
<p>- за објекат који који је у сусвојини или заједничкој својини, неопходна је писана сагласност сувласника, односно заједничара, за коришћење и опремање предметног објекта у своје име и за свој рачун, оверену код надлежног органа.</p>	<p>- за објекат који који је у сусвојини или заједничкој својини, неопходна је писана сагласност сувласника, односно заједничара, за коришћење и опремање предметног објекта у своје име и за свој рачун, оверену код надлежног органа.</p>
<p>- за објекат у приватној или задружној својини и користи се по основу уговора о закупу, односно коришћењу са закуподавцем, односно уступиоцем правним лицем, право на одобравање пројекта корисник може да оствари само ако није:</p> <ul style="list-style-type: none"> o лице које има посебне дужности према друштву закуподавца, односно уступиоца, у складу са законом којим се уређују привредна друштва и оснивачким актом, односно статутом закуподавца, односно уступиоца, o повезано лице у односу на правно лице које је закуподавац, односно уступилац, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, o лице запослено код закуподавца, односно уступиоца правног лица. 	<p>- за објекат у приватној или задружној својини и користи се по основу уговора о закупу, односно коришћењу са закуподавцем, односно уступиоцем правним лицем, право на одобравање пројекта корисник може да оствари само ако није:</p> <ul style="list-style-type: none"> o лице које има посебне дужности према друштву закуподавца, односно уступиоца, у складу са законом којим се уређују привредна друштва и оснивачким актом, односно статутом закуподавца, односно уступиоца, o повезано лице у односу на правно лице које је закуподавац, односно уступилац, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, o лице запослено код закуподавца, односно уступиоца правног лица
	<p>- ако су предмет захтева скривени радови на опремању објекта, корисник остварује право на коначну исплату ИПАРД подстицаја и ако је обезбедио фотографије скривених радова током реализације инвестиције.</p> <p>- Инвестиције које обухватају скривене радове су саставни део Правилника за спровођење Мере 3.</p>
<p>Ако је предмет захтева инвестиција у набавку линије за прераду пољопривредних производа, подносилац треба да има техничко-технолошки пројекат.</p>	

3.3.2. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора

Инвестиција у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора јесте инвестиција у изградњу и опремање производног објекта и складишта електричне енергије, у складу са законом којим се уређује коришћење обновљивих извора енергије, посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца – произвођача и снабдевача и Правилником за спровођење Мере 3.

Ако се пројекат односи на инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора, потенцијални корисник мора да испуни и следеће услове:

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА	
ИНВЕСТИЦИЈА У ИЗГРАДЊУ И ОПРЕМАЊЕ ПРОИЗВОДНОГ ОБЈЕКТА	
1.	<p>Има идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу или пројекат за извођење, за изградњу и опремање производног објекта за сопствену потрошњу са статусом купца – произвођача, израђен у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин и поступак израде и начин вршења контроле техничке документације према класи и намени објекта, који нарочито садржи и пројектовану годишњу производњу електричне енергије.</p> <p>Појашњење: Производни објекат је постројење за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије прикључен на унутрашњу инсталацију објекта купца - произвођача, у складу са посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца - произвођача и снабдевача. Купац - произвођач је крајњи купац који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије испоручује у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем, у складу са законом којим се уређује коришћење обновљивих извора енергије и посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца - произвођача и снабдевача. Снабдевач је учесник на тржишту електричне енергије који обавља енергетску делатност снабдевања електричном енергијом, у складу са посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца - произвођача и снабдевача. Инсталисана снага производног објекта је инсталисана снага производног објекта у складу са законом којим се уређује коришћење обновљивих извора енергије и посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца - произвођача и снабдевача.</p>
2.	<p>Са инсталисаним капацитетом производног објекта може максимално да произведе електричну енергију која на годишњем нивоу није већа од 120% просечне годишње потрошње електричне енергије на пољопривредном газдинству у последње три године које претходе години у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, осим ако Правилником за спровођење Мере 3 није другачије одређено. Изузетно, ако је подносилац захтева за одобравање пројекта ново пољопривредно газдинство или пољопривредно газдинство у коме је у последње три године до значајне промене обима делатности, односно прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, или се основано може очекивати повећање потрошње услед инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, приликом утврђивања максималног прихватљивог инсталисаног капацитета производног објекта који је предмет захтева узимају се у прорачун и они подаци о потрошњи енергије пољопривредног газдинства који стоје на располагању за период који не може бити мањи од годину дана и на ту вредност се додају пројектоване вредности потрошње енергије нових постројења.</p>

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

3.	У годишњем периоду од 1. априла текуће године закључно са 31. мартом наредне године, укупно испоручена електрична енергије из производног објекта није већа од укупне количине преузете електричне енергије из система за потребе пољопривредног газдинства, као и да ако се након истека годишњег периода појави вишак произведене електричне енергије, постоји обавеза предаје тог вишка снабдевачу без накнаде, у складу са уговором са снабдевачем, односно на основу посебног прописа.	
4.	Ако подносилац захтева има:	<p>одобрење за прикључење производног објекта инсталисане снаге веће од 10,8 kW или</p> <p>решење о одобрењу за извођење радова за објекте инсталисане снаге веће од 50 kW.</p>

ИНВЕСТИЦИЈА У СКЛАДИШТЕЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

5.	Ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у складиште електричне енергије за сопствене потребе у комбинацији са производним објектом, право на одобравање пројекта може се остварити ако је инсталација складишта таква да складиште не може да преузима енергију из преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система, већ само из производног објекта, у складу са посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача.	
6.	Има идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу или пројекат за извођење, за изградњу и опремање производног објекта за складиштење електричне енергије са статусом купца-произвођача, израђен у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин и поступак израде и начин вршења контроле техничке документације према класи и намени објекта, који нарочито садржи и пројектовану годишњу производњу електричне енергије.	

Појашњење:

Складиште електричне енергије јесте постројење за чување произведене електричне енергије до тренутка у коме ће бити коришћена, која се складишти и користи за сопствене потребе у комбинацији са производним објектом, у складу са посебним прописом којим се уређују критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача и Правилником за спровођење Мере 3.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА КОНАЧНУ ИСПЛАТУ

1.	<p>Корисник ИПАРД подстицаја остварује право на коначну исплату ИПАРД подстицаја за инвестиције у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора ако је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - производни објекат, односно складиште електричне енергије, изграђен, односно опремљен у складу са условима и техничком документацијом која је прописана Правилнику за спровођење Мере 3; - уписан у Регистар купаца-произвођача у складу са посебним прописом којим се уређује начин вођења Регистра купаца-произвођача. 	
----	--	--

3.3.3. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде млека и маркетинг

Сектор прераде млека јесте производња млечних производа од крављег, козјег и овчијег млека у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

СЕКТОР ПРАДЕ МЛЕКА И МАРКЕТИНГ	Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
	<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду млека и маркетинг; - нема дневни капацитет прераде крављег млека већи од 100.000 литара и/или дневни капацитет прераде козјег и/или овчијег млека већи од 5.000 литара; <p>Уколико подносилац има утврђен дневни капацитет прераде крављег млека и/или дневни капацитет прераде козјег и/или овчјег млека, право на одобравање пројекта за инвестиције у сектору млека остварује и ако има један или више одобрених објеката за производњу и промет хране животињског порекла.</p> <p>Напомена: Постојећи капацитет се сабира са капацитетом новог објекта који се планира изградити и опремити у оквиру поступка за остваривање права на ИПАРД подстицаје. На крају инвестиције збир капацитета не сме прећи максимално прописан капацитет.</p>	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - има један или више одобрених објеката за производњу и промет хране животињског порекла; - има утврђен дневни капацитет објекта за прераду крављег млека од 3.000 до 100.000 литара, односно дневни капацитет објекта за прераду козјег, односно овчијег млека од 300 до 5.000 литара.
<p>Појашњење: Одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла јесте објекат који је уписан у Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство и посебним прописом којим се ближе прописује регистрација, односно одобравање објеката за производњу и промет хране животињског порекла.</p>		
<p align="center">Прихватљиве инвестиције</p>		
<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде млека и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима. 		
<p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машина, механизације и опреме за пријем сировог млека, складиштење, прераду млека и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт сировог млека, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице. 		
<p>Пример: Инвестиција у проширење производних капацитета кроз набавку опреме за прераду млека</p>		
<p>Подносилац захтева који први пут подноси захтев за ИПАРД подстицаје, бави се прерадом крављег млека, односно производњом сирева, за које је испунио стандарде у области безбедности хране. Производни објекат овог подносиоца, који је изградио сопственим средствима, се налази у селу Сушице, недалеко Сјенице. Овај подносилац има одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла који је уписан у Регистар одобрених објеката и има утврђен дневни капацитет прераде од 16.000 литара крављег млека. Подносилац захтева планира да прошири капацитете за прераду сировог крављег млека, како би на дневном нивоу достигао капацитет прераде од 35.000 литара крављег млека. У вези са тим, подносилац планира први пут конкурише за ИПАРД подстицај и да набави нову производну линију за производњу сирева и термоизоловану аутоцистерну за превоз млека.</p> <p>Узимајући у обзир да подносилац захтева испуњава посебне услове у сектору прераде млека и маркетинга, односно да ће на крају инвестиције имати дневни капацитет објекта за прераду који је мањи од 100.000 литара крављег млека, овај подносилац је прихватљив за претходно наведене инвестиције.</p> <p>Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17 бодова по основу прераде која се одвија у подручју са отежаним условима рада у пољопривреди; - 15 бодова јер подносилац има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране; - 6 бодова на основу чињенице да није био корисник ИПАРД подстицаја. <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>		

3.3.4. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде меса и маркетинг

Сектор прераде меса јесте прерада и конзервисање меса и производа од меса, производња сирових и рафинисаних уља и масти животињског порекла, производња готових јела од разних врста меса (конзерве и др.), у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

СЕКТОР ПРАДЕ МЕСА И МАРКЕТИНГ	Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
	<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду меса и маркетинг. 	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - има један или више одобрених објеката за производњу и промет хране животињског порекла; - је предмет захтева инвестиција у објекат за клање и ако има утврђен минимални капацитет клања за: 10 говеда или 50 свиња или 50 оваца и коза или 500 ћурки и гусака или 5.000 јединки живине на дан; - је предмет захтева инвестиција у објекат за сечење, односно прераду меса и ако има утврђен дневни капацитет сечења, односно прераде меса минималног капацитета од 500 kg на дан.
<p>Појашњење: Одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла јесте објекат који је уписан у Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство и посебним прописом којим се ближе прописује регистрација, односно одобравање објеката за производњу и промет хране животињског порекла.</p>		
<p style="text-align: center;">Прихватљиве инвестиције</p>		
<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији клања и прераде меса и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима. <p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опреме за привремено држање живих животиња; - машина, механизације и опреме за клање, складиштење, прераду меса и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт живих животиња, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице. 		
<p>Пример: Инвестиција у изградњу и опремање клинице, као и набавку опреме за прераду</p>		
<p>Подносилац захтева је привредно друштво које је у складу са ЕУ методологијом разврстано у микро правно лице. Подносилац се бави прерадом свињског меса у одобреном објекту за производњу и промет хране животињског порекла са капацитетом прераде од 300 kg на дан, а који испуњава прописане стандарде у области безбедности хране.</p> <p>У објекат за прераду свињског меса, подносилац планира да угради нову опрему за производњу млевеног меса, као и опрему за пријем сировина. У случају реализације инвестиције, подносилац би проширио капацитет прераде меса од 600 kg на дан.</p> <p>Поред тога, овај подносилац планира да, поред инвестиције у набавку опреме за прераду, изгради клиницу која би имала минимални капацитет клања од 100 свиња на дан.</p> <p>Узимајући у обзир да подносилац захтева испуњава посебне услове у сектору прераде меса и маркетинга, односно да ће на крају инвестиције имати дневни капацитет објекта за прераду који је већи од 500 kg меса на дан, овај подносилац је прихватљив за инвестицију која се односи на набавку опреме за прераду. Поред тога, овај корисник је прихватљив за инвестицију која се односи на изградњу клинице, имајући у виду да је планирано да клиница на крају инвестиције има минимални капацитет клања који је већи од 50 свиња на дан.</p> <p>- 15 бодова јер подносилац има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране.</p> <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>		

3.3.5. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде јаја и маркетинг

Сектор прераде јаја јесте производња јаја у праху, албумина и других прерађевина од јаја, у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности, односно производња течних јаја и производа од јаја, у складу са посебним прописом којим се уређују ветеринарско-санитарни услови, односно општи и посебни услови за хигијену хране животињског порекла, као и услови хигијене хране животињског порекла.

СЕКТОР ПЕРАДЕ ЈАЈА И МАРКЕТИНГ	Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
	Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако: - се предмет инвестиције односи на прераду јаја и маркетинг.	Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако: - има један или више одобрених објеката за производњу и промет хране животињског порекла.
	Појашњење: Одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла јесте објекат који је уписан у Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство и посебним прописом којим се ближе прописује регистрација, односно одобравање објеката за производњу и промет хране животињског порекла.	
	Прихватљиве инвестиције	
	Изградња и опремање: - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде јаја и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима.	
	Набавка: - машина, механизације и опреме за складиштење, прераду јаја и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт јаја, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице.	
	Пример: Инвестиција у изградњу и опремање објекта за прераду јаја	
	Подносилац захтева за ИПАРД подстицаје планира да започне пословање у сектору прераде јаја и маркетинга. У оквиру Мере 3 ИПАРД III програма, овај подносилац је већ остварио право на ИПАРД подстицаје у сектору прераде меса и маркетинга по претходном јавном позиву. Овај подносилац планира да се бави производњом праха од сушеног беланцета, жуманцета и целог јаја у складу са стандардима производње који би му омогућили пласман производа на тржиште ЕУ. У ту сврху, овај подносилац планира да игради и опреми објекат за прераду јаја. Просторије ће бити опремљене опремом за механичко ломљење јаја, филтрацију и хомогенизацију, термичку обраду/пастеризацију, хлађење и замрзавање, као и опремом за климатизацију простора. Пројекат који овај подносилац планира да реализује је резултат сарадње између произвођача из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације. Узимајући у обзир да подносилац захтева испуњава посебне услове у сектору прераде јаја и маркетинга, односно да ће на крају инвестиције имати одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла, овај подносилац је прихватљив за инвестиције које се односе на изградњу и опремање објекта у сектору прераде јаја и маркетинг. Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са: - 11 бодова по основу чињенице да се инвестиција односи на набавку иновативног производа. Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.	

3.3.6. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде рибе и маркетинг

Сектор прераде рибе јесте прерада и конзервисање рибе, производња рибљег уља, као и производња готових јела од рибе, у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду рибе и маркетинг. 	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - има један или више одобрених објеката за производњу и промет хране животињског порекла; - има утврђен дневни капацитет објекта за прераду рибе већи од 200 kg.
<p>Појашњење: Одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла јесте објекат који је уписан у Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство и посебним прописом којим се ближе прописује регистрација, односно одобравање објеката за производњу и промет хране животињског порекла.</p>	
<p>Прихватљиве инвестиције</p>	
<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде рибе и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима. <p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опреме за привремено држање рибе; - машина, механизације и опреме за складиштење, прераду рибе и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт рибе, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице. 	
<p>Пример: Опремање објекта за прераду рибе и набавка опреме за управљање отпадом и отпадним водама</p>	
<p>На територији општине Љубовија се налази већи број рибњака у којима се узгаја пастрмка. Имајући у виду да је на територији ове општине добра снабдевеност тржишта сировином, односно рибом, потенцијални корисник, који је предузетник са седиштем у овој општини, планира да се бави прерадом рибе. Овај потенцијални корисник није био корисник ИПАРД подстицаја и планира да кроз ИПАРД подршку опреми објекат за прераду рибе и набави опрему за управљање отпадом и отпадним водама. Објекат који ће се опремати није у његовом власништву, међутим, подносилац има закључен уговор о закупу на период закупа од 15 година. На крају инвестиције, овај корисник планира да има одобрени објекат за производњу и промет хране животињског порекла са капацитетом прераде од 300 kg рибе дневно. Узимајући у обзир да подносилац захтева испуњава посебне услове у сектору прераде рибе и маркетинга, односно да ће на крају инвестиције имати дневни капацитет објекта за прераду који је већи од 200 kg рибе, овај подносилац је прихватљив за претходно наведене инвестиције.</p> <p>Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17 бодова по основу прераде која се одвија у подручју са отежаним условима рада у пољопривреди; - 17 јер је једна од инвестиција која су предмет захтева набавка опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - 6 бодова на основу чињенице да није био корисник ИПАРД подстицаја. <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>	

СЕКТОР ПЕРАДЕ РИБЕ И МАРКЕТИНГ

3.3.7. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде воћа и маркетинг

Сектор прераде воћа јесте прерада и конзервисање воћа, производња сирових и рафинисаних биљних уља и масти од плодова уљног језграстог воћа и уљних коштица, производња кандираног воћа, коштуњавог воћа (орахоплодница), кора од воћа и других делова биљака, као и производња пића и осталих воћних вина, у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности и посебним прописом којим се уређује квалитет производа од воћа и поврћа.

Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду воћа и маркетинг; - је укупна вредност прихватљиве инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, без пореза на додатну вредност и без прихватљивих општих трошкова, већа од 50.000 евра. 	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - је уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом који уређује безбедност хране.
ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	
<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде воћа и маркетинга; - хладњача за замрзнуто воће; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима. <p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машина, механизације и опреме за складиштење, прераду воћа и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт воћа, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице. 	
<p>Пример: Инвестиција у изградњу и опремање објекта за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора</p>	
<p>Пољопривредна задруга, која је уписана у РПГ од 2015. године и има седиште у Трешњевицима, надомак Ариља, бави се, између осталог, прерадом воћа. Ова пољопривредна задруга планира да реализује инвестицију у изградњу и опремање објекта за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора. Вредност планиране инвестиције је 950.000 евра. С обзиром на то да се захтев односи на изградњу и опремање објекта за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, овај подносилац испуњава посебне услове који се односе на овај тип инвестиције. Поред тога, овај подносилац је већ уписан у Централни регистар објеката и има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране. Такође, подносилац захтева поседује сертификат да је произвођач органских производа у преради пољопривредних производа, односно у преради воћа. Узимајући у обзир да подносилац захтева испуњава посебне услове у сектору прераде воћа и маркетинга, односно да је вредност прихватљиве инвестиције, у тренутку подношења захтева за одобравање пројекта, већа од 50.000 евра, без ПДВ и општих трошкова, овај подносилац је прихватљив.</p> <p>Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17 бодова по основу прераде која се одвија у подручју са отежаним условима рада у пољопривреди; - 15 бодова јер подносилац има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране; - 13 бодова јер је предмет захтева инвестиција у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора; - 11 бодова јер је подносилац захтева произвођач сертифицираних органских производа у преради пољопривредних производа; - 10 бодова јер је подносилац захтева пољопривредна задруга која је уписана у РПГ најмање три године пре дана подношења захтева за одобравање пројекта. <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>	

СЕКТОР ПРАДА ВОЋА И МАРКЕТИНГ

3.3.8. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде поврћа и маркетинг

Сектор прераде поврћа јесте прерада и конзервисање поврћа, производња сирових и рафинисаних биљних уља и масти од уљних коштица поврћа, производња млинских производа од поврћа, као и производња готових јела од поврћа, у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности и посебним прописом којим се уређује квалитет производа од воћа и поврћа.

СЕКТОР ПРАДЕ ПОВРЋА И МАРКЕТИНГ	Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
	<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду поврћа и маркетинг; - је укупна вредност прихватљиве инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, без пореза на додату вредност и без прихватљивих општих трошкова, већа од 50.000 евра. 	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - је уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом који уређује безбедност хране.
	ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	
	<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде поврћа и маркетинга; - хладњача за замрзнуто поврће; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграде са пратећим просторима и објектима. <p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машина, механизације и опреме за складиштење, прераду поврћа и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт поврћа, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа, укључујући специјализовану опрему и приколице. 	
Пример: Инвестиција у изградњу и опремање хладњаче и соларне електране		
<p>Подносилац захтева је пољопривредна задруга, са седиштем у Футогу, која се бави прерадом поврћа у објекту који је уписан у Централни регистар објеката. Поред тога, подносилац захтева има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране. Пољопривредна задруга је, у складу са методологијом ЕУ за одређивање величине правног лица, разврстана у средње правно лице и као таква, прихватљива за ИПАРД подршку у оквиру Мере 3. Такође, пољопривредна задруга је уписана у РПГ укупно две године. Подносилац, поред два објекта која су намењени преради поврћа, поседује и један објекат који је намењен складиштењу поврћа. Пољопривредна задруга планира повећање својих прерађивачких капацитета изградњом хладњаче са савременом линијом за хлађење и замрзавање поврћа. Ова линија је иновативни производ настао као резултат сарадње између произвођача из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације. Постојећи производни објекти и хладњача би обухватили површину од 3.000 m². С обзиром на то да се у процесу прераде поврћа троши велика количина електричне енергије, подносилац захтева планира да део потреба за електричном енергијом подмири из обновљивих извора енергије. У вези са тим, део захтева за ИПАРД подстицаје ће се односити и на изградњу и опремање производног објекта за производњу енергије из обновљивих извора инсталисане снаге од 40 kW. Све инвестиције, које овај подносилац планира да реализује, налазе се на Листи прихватљивих инвестиција и трошкова за Меру 3. За планирану инвестицију у производњу енергије из обновљивих извора, овај корисник, је већ прибавио одобрење за прикључење производног објекта. Укупна вредност инвестиције коју овај корисник планира да реализује је 1.250.000 евра. Вредност прихватљиве инвестиције у тренутку подношења захтева за одобравање пројекта већа је од 50.000 евра, без ПДВ и општих трошкова. Како би остварила право на коначну исплату, ова пољопривредна задруга је у обавези да, након реализације инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора, изврши упис у Регистар купаца-произвођача у складу са прописима којим су уређени обновљиви извори енергије.</p> <p>Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15 бодова јер подносилац има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране; - 13 бодова јер је предмет захтева инвестиција у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора; - 11 бодова по основу чињенице да се инвестиција односи на набавку иновативног производа; - 6 по основу чињенице да подносилац захтева није био корисник ИПАРД подстицаја. <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>		

3.3.9. Посебни услови прихватљивости у сектору прераде житарица и индустријског биља и маркетинг

Сектор прераде житарица и индустријског биља јесте дорада семена, производња биљних уља и масти од житарица и индустријског биља, као и производња млинских производа од житарица и индустријског биља, у складу са посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

Дорада семена јесте процес у коме се семе житарица и индустријског биља припрема за тржиште а обухвата сушење, пречишћавање, селектирање, калибрирање, полирање, пирирање, инкрустирање, гранулирање и др, као и третирање семена пестицидима или биостимулаторским средствима регистрованим за ту намену, у складу са законом којим се уређује семе, посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ У СЕКТОРУ ЖИТАРИЦА И ИНДУСТРИЈСКОГ БИЉА ЗА ПРОИЗВОДЊУ БИЉНИХ УЉА И МАСТИ И МЛИНСКИХ ПРОИЗВОДА ОД ЖИТАРИЦА И ИНДУСТРИЈСКОГ БИЉА	
Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако: <ul style="list-style-type: none"> - се предмет инвестиције односи на прераду житарица и индустријског биља и маркетинг; - је укупна вредност прихватљиве инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, без пореза на додату вредност и без прихватљивих општих трошкова, већа од 50.000 евра. 	Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако: <ul style="list-style-type: none"> - је уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом који уређује безбедност хране.
ПОСЕБНИ УСЛОВИ У СЕКТОРУ ЖИТАРИЦА И ИНДУСТРИЈСКОГ БИЉА ЗА ДОРАДУ СЕМЕНА	
Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у дораду семена ако: <ul style="list-style-type: none"> - обавља делатност дораде семена на основу уписа у Регистар дорађивача семена, у складу са законом којим се уређује семе; - предмет инвестиције се односи на дораду семена; - укупна вредност прихватљиве инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, без ПДВ-а и општих трошкова је већа од 50.000 евра. 	Корисник остварује право на одобравање коначне исплате за инвестиције у дораду семена ако: <ul style="list-style-type: none"> - је уписан у Регистар дорађивача семена, у складу са законом којим се уређује семе.
ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	
Изградња и опремање: <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији прераде житарица и индустријског биља и дораду семена и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграда са пратећим просторима и објектима. Набавка: <ul style="list-style-type: none"> - машина, механизације и опреме за складиштење, прераду житарица, индустријског биља и дораду семена и паковање готових производа; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт житарица и индустријског биља и семена, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт прерађених производа и дорађеног семена, укључујући специјализовану опрему и приколице. 	
Пример: Инвестиција у изградњу објекта за складиштење производа и модернизација прерађивачких капацитета	
Подносилац захтева, пољопривредна задруга из Врбаса, уписана у РПГ од 2017. године, обавља делатност дораде и припреме за тржиште семена житарица. Задруга је уписана у Регистар дорађивача семена, у складу са законом којим се уређује семе. Преко ИПАРД подршке у оквиру Мере 3 планира да изгради додатни објекат за складиштење семена. Такође, планира да модернизује погон за дораду семена набавком нове опреме за сушење семена, опреме за технолошки процес дораде семена, паковање (и декларисање) семена, као и опреме за заштиту од складишних штеточина. Овај подносилац је припремио пројекат за грађевинску дозволу за изградњу новог објекта за складиштење, за који ће након реализације инвестиције прибавити и употребну дозволу. Опрема за технолошки процес дораде направљена по мери је иновативни производ настао као резултат сарадње између произвођача из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације. Линија спаја више операција, односно као улазни материјал има суво натурално семе, а излазни материјал је запаковано, егализирано и декларисано семе на палетама. Вредност планиране инвестиције је 550.000 евра. Овај подносилац може да оствари право на одобравање пројекта јер обавља делатност дораде семена на основу уписа у Регистар дорађивача семена и вредност прихватљиве инвестиције је већа од 50.000 евра, без ПДВ и општих трошкова. Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са: <ul style="list-style-type: none"> - 11 бодова јер је предмет захтева инвестиција у набавку иновативног производа; - 10 бодова јер је подносилац захтева пољопривредна задруга која је уписана у РПГ најмање три године пре дана подношења захтева за одобравање пројекта; - 6 по основу чињенице да подносилац захтева није био корисник ИПАРД подстицаја на основу коначног решења о одобравању коначне исплате ИПАРД подстицаја. Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.	

СЕКТОР ПРАРАДЕ ЖИТАРИЦА И ИНДУСТРИЈСКОГ БИЉА И МАРКЕТИНГ

3.3.10. Посебни услови прихватљивости у сектору грожђа

Сектор прераде грожђа јесте производња вина од грожђа у складу са законом којим се уређује вино и посебним прописом којим се уређује класификација делатности.

Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта	Посебни услови за остваривање права на одобравање коначне исплате
<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет инвестиције се односи на прераду грожђа и маркетинг; - нема утврђен максимално могући капацитет годишње производње вина већи од 1.000.000 литара. <p>Ако подносилац захтева има утврђен максимално могући капацитет годишње производње вина, право на одобравање пројекта остварује и ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у РПГ има уписано грожђе винских сорти које је прописано Шифарником биљне производње и друге намене земљишних парцела, који је саставни део посебног прописа којим се уређује упис у РПГ, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства; - је произвођач грожђа уписан у Виноградарски регистар у складу са законом којим се уређује вино; - је произвођач вина уписан у Винарски регистар у складу са законом којим се уређује вино. 	<p>Корисник остварује право на одобравање коначне исплате у овом сектору ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у РПГ има уписано грожђе винских сорти које је прописано Шифарником биљне производње и друге намене земљишних парцела, који је саставни део посебног прописа којим се уређује упис у РПГ, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства; - је произвођач грожђа уписан у Виноградарски регистар у складу са законом којим се уређује вино; - је произвођач вина уписан у Винарски регистар у складу са законом којим се уређује вино; - има утврђен максимално могући капацитет годишње производње вина од 20.000 до 1.000.000 литара.
ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	
<p>Изградња и опремање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објеката за складиштење, производних и пратећих простора и објеката у функцији производње вина и маркетинга; - објеката за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - објеката за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - управне зграда са пратећим просторима и објектима. <p>Набавка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машина, механизације и опреме за складиштење, складиштење, производњу вина и паковање; - опреме за управну зграду и пратеће просторе и објекте; - машина и опреме за управљање отпадом, отпадним водама и третман отпадних вода; - машина и опреме за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора, укључујући повезивање постројења на дистрибутивну мрежу; - специјализованих возила за транспорт грожђа, укључујући специјализовану опрему и приколице; - специјализованих возила за транспорт вина, укључујући специјализовану опрему и приколице. 	
<p>Пример: Инвестиција у реконструкцију и опремање винарије</p>	
<p>Подносилац захтева је привредно друштво које у РПГ има уписано 80 ha под производном грожђа винских сорти. Виноград, а и седиште привредног друштва, налази се у насељеном месту Драги Део, у оштини Прокупље. Поред винограда, овај подносилац захтева има објекат за прераду грожђа, односно винарију са утврђеним капацитетом годишње производње вина од 30.000 l. Такође, подносилац захтева је уписан у Виноградарски и Винарски регистар. Уз помоћ ИПАРД подршке, овај подносилац намерава да модернизује и прошири производни капацитет винарије. План овог подносиоца захтева је да на крају инвестиције има укупни годишњи капацитет производње вина од 50.000 l. Како би достигао планирани капацитет, овај подносилац планира да реализује инвестицију у реконструкцију и опремање објекта винарије који би укључио проширење простора за прераду грожђа и алкохолну ферментацију, одвојене просторе за чување вина, као и простор за финалну обраду и флаширање вина. Поред тога, због потрајалости дела према за складиштење вина, део захтева ће се односити и за набавку „INOX“ металних судова и „барик“ буреади. Такође, подносилац захтева планира да изгради и опреми пратеће функционане целине чија ће улога бити праћење технолошког процеса винарије (лабораторија за контролу технолошког процеса винарије). Како су све претходно наведене инвестиције прихватљиве и капацитет годишње производње вина ће бити до 1.000.000 литара годишње, односно 50.000 l, захтев овог корисника је прихватљив. Када су у питању критеријуми бодовања и рангирања, захтев овог подносиоца ће се бодовати са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17 бодова по основу прераде која се одвија у подручју са отежаним условима рада у пољопривреди. <p>Овај корисник ИПАРД подстицаја ће остварити право на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја уколико испуњава опште и посебне услове. Поред тога, у фази одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја, корисник треба да испуњава критеријуме на основу којих је бодован његов захтев за одобравање пројекта.</p>	

СЕКТОР ПРАРАДЕ ГРОЖЂА И МАРКЕТИНГ

3.3.11. Посебни услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције у набавку специјализованих возила за све секторе

Подносилац захтева може да оствари право на ИПАРД подстицаје за инвестицију у набавку специјализованог возила за транспорт сировог млека, специјализованог возила за превоз животиња, специјализованог возила за превоз рибе, односно специјализованог возила за превоз примарних и прерађених пољопривредних производа и производа рибарства.

ИНВЕСТИЦИЈЕ У НАБАВКУ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИХ ВОЗИЛА	
Посебни услови за одобравање пројекта	Посебни услови за коначну исплату
<p>Подносилац захтева за одобравање пројекта за инвестиције у набавку специјализованих возила остварује право на одобравање пројекта ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - испуњава опште и посебне услове за инвестиције у одговарајућем сектору; - специјализовано возило испуњава услове, нормативе и стандарде у погледу ограничења емисије издувних гасова и загађујућих честица за категорију мотора према ЕЦ одобрењу типа возила, односно одговарајући „Euro” стандард, који су предвиђени јавним позивом за подношење захтева за одобравање пројекта. 	<p>Корисник ИПАРД подстицаја остварује право на коначну исплату за инвестиције у набавку специјализованих возила ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - испуњава опште и посебне услове за инвестиције у одговарајућем сектору; - корисник ИПАРД подстицаја има саобраћајну дозволу на своје име; - корисник ИПАРД подстицаја има возачку дозволу на име корисника ИПАРД подстицаја – предузетника, односно запосленог лица код корисника ИПАРД подстицаја. <p>Напомена: За инвестиције у набавку специјализованог возила за превоз животиња и специјализованог возила за превоз рибе, корисник ИПАРД подстицаја на крају инвестиције мора имати потврду о обучености за добробит животиња приликом превоза, односно мора бити уписан у Регистар превозника животиња, у складу са посебним прописом којим се уређује програм обуке о добробити животиња приликом њиховог превоза, као и садржина и начин вођења Регистра превозника животиња који води Управа за ветерину.</p>

Појашњење:

Специјализовано возило јесте теретно возило и прикључно возило у складу са законом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима, и то специјално возило врсте **N** које се према облику каросерије разврстава на **BC** тегљач, **BD** возило за вучу, **BE** пикап и **BX** шасија теретног возила, као и врсте **O**, у складу са посебним прописом којим се уређује подела моторних и прикључних возила и технички услови за возила у саобраћају на путевима и Правилником за спровођење Мере 3 и које испуњава услове, нормативе и стандарде у погледу ограничења емисије издувних гасова и загађујућих честица за моторе у складу са прописима ЕУ, односно одговарајући „Euro” стандард.

„Euro” стандард јесте ознака стандарда емисије издувних гасова категорије мотора према ЕЦ одобрењу типа возила, наведена у потврди о саобразности возила, коју представљају реч „Euro” и арапски или римски број у зависности од врсте возила.

Специјализовано возило за транспорт сировог млека јесте специјализовано возило са посебно уређеном каросеријом, снабдевену уређајима или опремом за обављање функције транспорта сировог млека, којима се одржава хладни ланац током транспорта и температура млека у складу са посебним прописом којим се прописују ветеринарско-санитарни услови, односно општи и посебни услови за хигијену хране животињског порекла, као и услови хигијене хране животињског порекла.

Специјализовано возило за превоз животиња јесте специјализовано возило које је поред словне ознаке, допуњено двоцифреним ознаком: 13 - превоз стоке, у смислу посебног прописа којим се уређује подела моторних и прикључних возила и технички услови за

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

возила у саобраћају на путевима и које испуњава услове у складу са посебним прописом којим се прописују услови у погледу превозних средстава у којима се превозе животиње и посебним прописом којим се прописује начин утовара, претовара и истовара пошиљака животиња, производа, сировина и отпадака животињског порекла, услови које мора да испуњава превозно средство, хигијенско-технички услови које мора да испуњава пошиљка и образац уверења о здравственом стању пошиљке.

Специјализовано возило за превоз примарних пољопривредних производа јесте специјализовано возило са посебно уређеном каросеријом, снабдевену уређајима или опремом за обављање функције превоза примарних пољопривредних производа у смислу посебног прописа којим се уређује подела моторних и прикључних возила и технички услови за возила у саобраћају на путевима.

Специјализовано возило за превоз прерађених пољопривредних производа и производа рибарства јесте специјализовано возило са посебно уређеном каросеријом, снабдевену уређајима или опремом за обављање функције превоза прерађених пољопривредних производа и производа рибарства у смислу посебног прописа којим се уређује подела моторних и прикључних возила и технички услови за возила у саобраћају на путевима.

Специјализовано возило за превоз рибе јесте специјализовано возило са посебно уређеном каросеријом, снабдевену уређајима или опремом за обављање функције превоза млађи и конзумне рибе, у смислу посебног прописа којим се уређује подела моторних и прикључних возила и технички услови за возила у саобраћају на путевима и које испуњава услове у складу са посебним прописом којим се прописују услови у погледу превозних средстава у којима се превозе животиње и посебним прописом којим се прописује начин утовара, претовара и истовара пошиљака животиња, производа, сировина и отпадака животињског порекла, услови које мора да испуњава превозно средство, хигијенско-технички услови које мора да испуњава пошиљка и образац уверења о здравственом стању пошиљке.

4. ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИПАРД ПОДСТИЦАЈЕ

Поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје који се води пред УАП састоји се од две фазе: фазе одобравања пројекта и фазе одобравања коначне исплате. Фаза одобравања пројекта може да траје до девет месеци од дана подношења захтева за одобравање пројекта. Фаза одобравања исплате састоји се из поступка за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја који траје до 30 дана и поступка за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја који може трајати до шест месеци од дана подношења захтева за одобравање коначне исплате. Фазе се окончавају доношењем решења поводом захтева за одобравање пројекта, односно поводом захтева за одобравање авансне исплате и захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја.

Између ове две фазе, корисник ИПАРД подстицаја реализује своју инвестицију на начин и у року утврђеном решењем о одобравању пројекта. Трајање ове фазе зависи од сложености инвестиције и може бити од 90 дана за набавку механизације до 24 месеца за изградњу објекта.

Потенцијални корисник ИПАРД подстицаја најпре треба да обезбеди средства којима ће спровести пројекат након што он буде одобрен (средства не морају бити на банковном рачуну у тренутку подношења захтева за одобравање пројекта). Уколико испуњава прописане

услове може да поднесе захтев за одобравање авансне исплате до 50% одобреног износа ИПАРД подстицаја уз банкарску гаранцију која одговара 110% захтеваног износа авансне исплате. Треба имати на уму и време које је потребно одвојити за прибављање уверења, прикупљање понуда, израду пословног плана, добијање дозвола и прибављање остале документације неопходне приликом подношења захтева за одобравање пројекта. Када припреми сву неопходну документацију, потенцијални корисник подноси захтев у складу са јавним позивом који објављује УАП.

4.1. Како припремити Захтев за одобравање пројекта

Захтев за одобравање пројекта чине читко попуњен образац захтева за одобравање пројекта, општа и посебна документација (која зависи од врсте инвестиције и сектора улагања). Подносилац је у обавези да достави обавезну документацију, и то:

- читко попуњен образац захтева за одобравање пројекта;
- писану понуду за набавку предмета инвестиције, односно три понуде уколико је вредност инвестиције већа од 10.000 евра;
- пословни план, једноставан или сложен у зависности од вредности инвестиције која је предмет захтева за одобравање пројекта, и
- попис покретне и непокретне имовине на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев за одобравање пројекта или изјаву да не поседује покретну и непокретну имовину.

Сва документа која се достављају уз захтев морају да се односе на подносиоца захтева и прилажу се у оригиналу или овереној копији (уколико Правилником за спровођење Мере 3 није другачије прописано). Уз документа на страном језику, прилаже се и превод документа на српски језик, израђен од стране овлашћеног судског преводиоца.

УАП по службеној дужности од надлежних органа прибавља податке о чињеницама о којима се води службена евиденција у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Напомена:

Неопходно је да пре подношња захтева за одобравање пројекта подносилац захтева провери и измири сва пореска дуговања.

Неопходно је измирити све обавезе по основу јавних прихода које администрира локална, односно републичка пореска администрација.

Сви подаци пријављени у РПГ треба да буду тачни и у складу са тренутним стањем на газдинству. Такође, подносилац захтева би требало да провери да ли је у потпуности измирио дуговања према МПШВ настала по основу раније остварених подстицаја или кредита и да ли је доставио документа која доказују испуњеност критеријума бодовања и рангирања, јер се у случају да износ расположивих средстава по јавном позиву није довољан за све поднете захтеве за одобравање пројекта, УАП спроводи поступак бодовања и рангирања.

УАП може да затражи достављање посебне додатне документације у циљу разјашњења, провере и утврђивања испуњености услова за остваривање права на ИПАРД подстицаје.

4.1.1. Документација која се прилаже уз Захтев за одобравање пројекта

СПИСАК ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	
Напомена: Општу документацију прилажу сви корисници, док посебна документација зависи од врсте инвестиције и сектора улагања. Документа морају бити у оригиналу или овереној копији (осим ако Правилником за спровођење Мере 3 није другачије назначено).	
ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА	
1.	Образац захтева за одобравање пројекта Појашњење: Образац захтева мора имати сва попуњена поља у складу са категоријом и правном формом подносиоца и врстом инвестиције. Образац мора бити достављен у оригиналу и потписан од стране подносиоца захтева, односно одговорног лица подносиоца захтева.
2.	Писана понуда, односно три понуде, за набавку предмета инвестиције односно прихватљиве трошкове, у складу са Правилником за спровођење Мере 3 и јавним позивом Појашњење: Једна понуда се доставља ако је вредност предмета инвестиције односно прихватљивих трошкова из Листе прихватљивих инвестиција и трошкова до 10.000 евра у динарској противвредности према месечном курсу Европске комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив, а три понуде се достављају ако је вредност предмета инвестиције односно прихватљивих трошкова из Листе прихватљивих инвестиција и трошкова већа од 10.000 евра. Понуде морају бити независно прибављене, упоредиве по садржају и по спецификацијама. Подносилац захтева и добављач, као ни добављачи исте инвестиције, односно прихватљивих трошкова који издају три понуде, међусобно, не смеју представљати повезана лица.
3.	Једноставан пословни план, односно Сложен пословни план, у папирној и електронској форми на компакт диску (ЦД) Појашњење: Ако је укупна вредност прихватљиве инвестиције, без пореза на додату вредност и без прихватљивих општих трошкова, мања од 100.000 евра доставља се Једноставан пословни план, а ако је укупна вредност прихватљиве инвестиције, без пореза на додату вредност и без прихватљивих општих трошкова, 100.000 евра или већа, доставља се Сложен пословни план.
4.	Попис покретне и непокретне имовине подносиоца захтева за одобравање пројекта на дан 31. децембар претходне године и односу на годину у којој се подноси захтев за одобравање пројекта, односно изјаву подносиоца захтева да не поседује покретну и непокретну имовину на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев за одобравање пројекта Појашњење: Попис, односно изјаву потписује одговорно лице подносиоца захтева.
5.	Фотографија места контроле предмета инвестиције, не старија од 15 дана од дана подношења захтева за одобравање пројекта Појашњење: Фотографија нарочито садржи место на коме је начињена, представљено географском ширином и географском дужином, као и датум и време када је начињена. Фотографију није потребно достављати ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у: 1) изградњу посебне врсте објекта и посебне врсте радова за које је прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња; 2) изградњу објекта на коме су поједине врсте радова реализоване пре подношења захтева за одобравање пројекта.
6.	Рачун за настали општи трошак Појашњење: Рачун или уговор доставља се само за опште трошкове који су настали и реализовани пре подношења захтева за одобравање пројекта у периоду важења ИПАРД III програма. Понуде, односно рачун за консултантске услуге издају предузетници односно привредна друштва чија је регистрована претежна делатност у Регистру привредних субјеката – пружање консултантских услуга, а за припрему техничке документације, израде студије о процени утицаја на животну средину, студије изводљивости и друге студије у вези са пројектом, издају архитекте, инжењери, односно други предузетници и правна лица регистрована за обављање наведених послова у оквиру одговарајуће делатности.
7.	Уговор о закупу, односно коришћењу катастарске парцеле, односно објекта Појашњење: У случају да је подносилац захтева као место контроле предмета инвестиције одредио катастарску парцелу или објекат које користи по основу закупа, односно права коришћења.
8.	Копија оснивачког акта акционарског друштва Појашњење: Доставља се само ако је подносилац захтева у форми акционарског друштва.
9.	Копија последњег јавно објављеног финансијског извештаја за пословну годину

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

10.	<p>Копија последњег биланса успеха Појашњење: Доставља се само ако је подносилац захтева за одобравање пројекта обвезник пореза на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.</p>
11.	<p>Копија последњег јавно објављеног пореског биланса Појашњење: Доставља се само ако је подносилац захтева за одобравање пројекта обвезник пореза на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.</p>
<p>Уз општу документацију подносилац захтева може доставити и следећу документацију коју УАП прибавља по службеној дужности</p>	
12.	<p>Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности пореске управе, на дан подношења захтева за одобравање пројекта Појашњење: Подносилац захтева може уз захтев за одобравање пројекта приложити ово уверење, а у супротном УАП податке о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности пореске управе, на дан подношења захтева за одобравање пројекта, прибавља по службеној дужности. Ако је подносилац захтева за одобравање пројекта предузетник, уверење се односи на задужења како на основу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), тако и на основу пореског идентификационог броја (ПИБ).</p>
13.	<p>Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према месту пребивалишта, односно седишта подносиоца захтева, на дан подношења захтева за одобравање пројекта Појашњење: Подносилац захтева може уз захтев за одобравање пројекта приложити ово уверење, а у супротном УАП податке о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према месту пребивалишта, односно седишта подносиоца захтева, на дан подношења захтева за одобравање пројекта, прибавља по службеној дужности. Ако је подносилац захтева за одобравање пројекта предузетник, уверење се односи на задужења како на основу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), тако и на основу пореског идентификационог броја (ПИБ).</p>
14.	<p>Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према месту контроле предмета инвестиције, на дан подношења захтева за одобравање пројекта Појашњење: Подносилац захтева може уз захтев за одобравање пројекта приложити ово уверење, у случају када се место пребивалишта, односно седишта подносиоца захтева разликује од места контроле предмета инвестиције. Ако подносилац захтева не достави ово уверење, УАП податке о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према месту контроле предмета инвестиције, на дан подношења захтева за одобравање пројекта, прибавља по службеној дужности. Ако је подносилац захтева за одобравање пројекта предузетник, уверење се односи на задужења како на основу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), тако и на основу пореског идентификационог броја (ПИБ).</p>
<p>ПОСЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ИЗГРАДЊУ И ОПРЕМАЊЕ ОБЈЕКТА</p>	
15.	<p>Пројекат за грађевинску дозволу, односно идејни пројекат, односно пројекат за извођење радова у складу са законом којим се уређује планирање и изградња са предмером и прерачуном радова у папирној и електронској форми</p>
16.	<p>Привремена ситуација са грађевинском књигом за изведене радове, у складу са прописима којима се уређује планирање и изградња, или налаз овлашћеног судског вештака грађевинске струке који садржи утвршавање радова и грађевинских производа за изведене радове, до дана подношења захтева за одобравање пројекта. Појашњење: Ова документација се доставља за инвестиције у изградњу објекта на коме су поједине врсте радова реализоване пре подношења захтева за одобравање пројекта.</p>
17.	<p>Уговор о закупу, односно коришћењу објекта – закључен на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта и који је као једини терет уписан у регистру о евиденцији непокретности. Појашњење: Овај документ се доставља за инвестиције у опремање објекта који није у власништву подносиоца захтева.</p>
18.	<p>Писана сагласност осталих сувласника, односно заједничара, за опремање предметног објекта од стране подносиоца захтева, оверена код надлежног органа Појашњење: Ова документација се доставља уколико је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у опремање објекта који је у сувојини или заједничкој својини.</p>
19.	<p>Техничко - технолошки пројекат Појашњење: Ова документација се доставља уколико је предмет захтева инвестиција у набавку линије за прераду пољопривредних производа.</p>

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

20.	Уколико подносилац захтева поседује објекте за прераду, у одређеним секторима, доставља се:	Копија решења о упису у винарски регистар , у складу са прописима којима се уређује вино - за инвестиције у сектору прераде грожђа и маркетинг;
		Копија решења о упису у регистар одобрених објеката , у складу са прописима којима се уређује ветеринарство - за инвестиције у сектору прераде млека и маркетинг;
		Копија решења о упису у регистар дорађивача семена , у складу са прописима којима се уређује семе, за инвестиције у дораду семена у сектору житарица и индустријског биља.

ПОСЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПРОИЗВОДЊУ И СКЛАДИШТЕЊЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

21.	Идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу или пројекат за извођење, за изградњу и опремање производног објекта, односно складишта електричне енергије, за сопствену потрошњу са статусом купца – произвођача - израђен у складу са посебним прописом којим се уређује садржина, начин и поступак израде и начин вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката, који нарочито садржи и пројектовану годишњу производњу електричне енергије.
22.	Одобрење за прикључење - за производни објекат инсталисане снаге преко 10,8 kW.
23.	Решење о одобрењу за извођење радова - за производни објекат инсталисане снаге преко 50 kW.
24.	Обавештење надлежног оператора система са подацима о сопственој потрошњи објеката на чије унутрашње инсталације се прикључује производни објекат који је предмет захтева за одобравање пројекта, и то за период последња 24 месеца или Копије месечних рачуна о утрошеној активnoj електричној енергији за онај период потрошње електричне енергије за који се не могу обезбедити подаци о сопственој потрошњи преко обавештења надлежног оператора преносног система.

Уз захтев за одобравање пројекта доставља се и документација која доказује испуњеност критеријума за бодовање и рангирање. Корисници остварују бодове само за оне критеријуме за које су доставили доказ и на основу документације која је издата пре подношења захтева за одобравање пројекта. Документација којом се доказује испуњеност критеријума бодовања и рангирања која је достављена након подношења захтева за одобравање пројекта неће бити разматрана.

ПОСЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ДОКАЗИВАЊЕ ИСПУЊЕНОСТИ КРИТЕРИЈУМА ЗА БОДОВАЊЕ И РАНГИРАЊЕ

25.	Копија јавне исправе којим се потврђује да подносилац захтева има испуњене стандарде за систем безбедности, односно квалитет хране Појашњење: Наведена копија јавне исправе обавезно се доставља за доказивање критеријума за бодовање и рангирање да подносилац има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране.
26.	Копија потврде надлежног органа да је иновативни производ који је предмет захтева за одобравање пројекта резултат сарадње између произвођача из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације - у складу са законом којим се уређује иновациона делатност Појашњење: Наведена копија потврде надлежног органа обавезно се доставља за доказивање критеријума за бодовање и рангирање да је предмет захтева инвестиција у набавку иновативног производа. Напомена: Иновативни производ јесте конвенционални физички производ, дигитални производ/софтвер, електронски производ/хардвер или комбинација претходно наведених, који је резултат сарадње између произвођача из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације, у складу са законом којим се уређује иновациона делатност.
27.	Копија сертификата којим се доказује да се се прерађени пољопривредни производ подносиоца захтева у одговарајућем сектору производи применом метода органске производње - у складу са прописима којима се уређује органска производња Појашњење: Овим документом се доказује статус произвођача сертификованих органских производа у преради пољопривредних производа који се користе као храна у одговарајућем сектору у складу са Правилником за спровођење Мере 3 и прописима којима се уређује органска производња. Ако подносилац захтева на обрасцу захтева наведе број и датум издавања сертификата и назив и седиште сертификационог тела, а не достави копију сертификата, УАП прибавља исту од сертификационог тела, по службеној дужности.

Подносиоци захтева у овом програмском периоду не достављају одређену документацију попут извода из АПР, извода из Катастра непокретности, грађевинске дозволе и слично, којом доказују испуњеност услова за остваривање права на одобравање пројекта. Наиме, податке о релевантним чињеницама за проверу испуњености услова за остваривање права на одобравање пројекта по службеној дужности, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак прибавља УАП. Уз општу документацију подносилац захтева може да достави уверења о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода како би проверио стање свог пореског биланса на дан подношења захтева.

4.1.1.1. Прибављање података за проверу услова за остваривање права на одобравање пројекта и размена података и докумената између органа јавне власти

УАП по службеној дужности, прибавља следеће податке о релевантним чињеницама за проверу испуњености услова за остваривање права на одобравање пројекта:

- **Податке о упису подносиоца захтева за одобравање пројекта у РПГ**, а нарочито: статусне податке подносиоца захтева у РПГ на дан подношења захтева за одобравање пројекта; податке о обављању прераде пољопривредних производа, у зависности од сектора који је предмет захтева за одобравање пројекта и услова за остваривање права на одобравање пројекта; податке о обнови регистрације пољопривредног газдинства за текућу годину; податке о седишту подносиоца захтева за одобравање пројекта; податке о пољопривредном земљишту под производњом грожђа винских сорти - ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у сектору грожђа;
- **Податке о подносиоцу захтева**, а нарочито: податке о упису у Регистар АПР; податке о блокади рачуна код пословних банака на дан подношења захтева и у периоду од 12 месеци пре подношења захтева; податке о покретању поступка стечаја или ликвидације, структури власништва, податке о разврставању у складу Правилником за спровођење Мере 3, повезаним лицима, групи повезаних лица, чланству у холдингу или концерну, броју запослених, годишњем промету и укупној имовини подносиоца захтева – привредног друштва или пољопривредне задруге са повезаним лицима;
- **Податке о измиривању доспелих обавеза по основу јавних прихода** на дан подношења захтева за одобравање пројекта из надлежности пореске управе, односно из надлежности локалне пореске администрације, према месту седишта подносиоца захтева, односно према месту контроле предмета инвестиције – ако подносилац уз захтев за одобравање пројекта није приложио уверење надлежног органа;
- **Податке о постојању евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству** надлежном за послове пољопривреде по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита;
- **Податке о постојању статуса повезаног лица** између подносиоца захтева и добављача, као и између добављача исте инвестиције, односно прихватљивих трошкова, који издају три понуде у складу са Правилником за спровођење Мере 3;
- **Податке о основу коришћења објекта** које је подносилац захтева одредио као место контроле предмета инвестиције;
- **Податке о власништву катастарске парцеле и грађевинској дозволи**, односно решењу о одобрењу за извођење радова, у складу са законом којим се уређује планирање и изградња – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у изградњу објекта у складу са Правилником за спровођење Мере 3;
- **Податке о власништву, праву закупа или коришћења објекта, уписаним теретима** у регистру о евиденцији непокретности, грађевинској дозволи, односно решењу о одобрењу за извођење радова или дозволи за употребу постојећег објекта у складу са

законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује озакоњење објеката – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у опремање објекта у складу са Правилником за спровођење Мере 3;

- **Податке о грађевинској дозволи, односно решењу о извођењу радова за производни објекат** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора и ако се производни објекат инсталисане снаге преко 50 kW прикључује на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електричне енергије, односно ако се производни објекат прикључује на преносни систем, односно дистрибутивни систем електричне енергије којим управља оператор преносног система;
- **Податке о одобреним објектима за производњу и промет хране животињског порекла из Регистра одобрених објеката** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у секторима прераде и маркетинга млека, меса, јаја и рибе;
- **Податке о обављању делатности производње и промета хране у Централном регистру објеката** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у секторима прераде и маркетинга воћа, поврћа, и житарица и индустријског биља, изузев за инвестиције у дораду семена, у складу са Правилником за спровођење Мере 3;
- **Податке о обављању делатности дораде семена и упису подносиоца захтева у Регистар дорађивача семена** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у сектору житарица и индустријског биља за дораду семена;
- **Податке о упису произвођача грожђа у Виноградарски регистар** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у сектору грожђа;
- **Податке о упису произвођача вина у Винарски регистар** – ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у сектору грожђа;
- **Друге потребне податке из службених евиденција и регистара** у складу са Правилником за спровођење Мере 3.

Размена података и докумената између органа јавне власти у поступку за остваривање права на ИПАРД подстицаје обавља се електронским путем, осим за документе и поднеске који садрже тајне податке и који су означени степеном тајности. УАП користи податке из регистара и евиденција у електронском облику у складу са законом којим се уређује електронска управа и посебним прописом којим се прописује начин на који органи врше увид, прибављају, обрађују и уступају, односно достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција из регистара у електронском облику, а који су неопходни за одлучивање у управном поступку.

4.1.2. Понуде

Уз захтев за одобравање пројекта подносилац прилаже три писане понуде, упоредиве по садржају и по спецификацијама, за сваку инвестицију (набројане у Листи прихватљивих инвестиција и трошкова) и за нереализоване опште трошкове чија вредност прелази 10.000 евра, односно једну писану понуду за сваку појединачну инвестицију/ нереализоване опште трошкове чија вредност не прелази 10.000 евра у динарској противвредности према месечном курсу Европске комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив: https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_en.

За реализоване опште трошкове, настале пре подношења захтева, подносилац подноси рачун.

При прикупљању понуда мора се водити рачуна да оне буду упоредиве по спецификацији, а то значи да буду упоредиве по техничко - технолошким карактеристикама, као и да додатна опрема мора да буде садржана у свим понудама.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Како би понуде биле упоредиве, треба избегавати набрајање великог броја техничких карактеристика, нарочито приликом набавке опреме и механизације. Довољно је навести неколико кључних параметара које карактеришу предметну механизацију (погон на два или четири точка, број цилиндара мотора, податке о броју киловата, емисији издувних гасова). Када је у питању додатна опрема, све понуде треба да имају исти број ставки додатне опреме које не морају имати исте карактеристике.

Пример: Код инвестиција у изградњу објеката основа за прикупљање упоредивих понуда је свакако предмер и предрачун радова (без цена) који је саставни део пројекта за грађевинску дозволу, идејног пројекта или пројекта за извођење радова израђен од стране овлашћених пројектаната.

Свака понуда мора да садржи следеће елементе и то треба посебно нагласити добављачима:

Понуда садржи нарочито:
назив и матични број добављача;
назив и матични број подносиоца захтева;
опис робе, радова, односно услуга који чине предмет инвестиције, при чему свака ставка у понуди садржи: јединицу мере, количину, јединичну цену и укупну цену ставке, као и укупну цену понуде, укључујући посебно исказану нето цену и износ пореза на додатну вредност, изражене у динарима за домаће добављаче, односно у еврима за стране добављаче;
датум издавања понуде;
потпис добављача који је издао понуду.
У зависности од предмета инвестиције понуда нарочито садржи:
за инвестиције у изградњу објекта: <ul style="list-style-type: none">- врсту и категорију објекта, у складу са Листом прихватљивих инвестиција и трошкова;- прихватљиве радове и трошкове у оквиру инвестиције у изградњу објекта у складу са Листом прихватљивих инвестиција и трошкова;- бруто грађевинску површину објекта, као и запремину објекта за рибњаке;
за инвестиције у набавку опреме, машина и механизације: <ul style="list-style-type: none">- техничке карактеристике робе и то у зависности од врсте опреме, машине и механизације;
за инвестиције у набавку специјализованог возила <ul style="list-style-type: none">- податак о стандарду мотора у погледу ограничења емисије издувних гасова и загађујућих честица, односно „Euro” стандард;
за инвестиције у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора: <ul style="list-style-type: none">- податак о укупној инсталисаној снази производног објекта.
Напомена: Уколико су предмет понуде и трошкови транспорта предмета инвестиције, понуда нарочито садржи и врсту транспорта, место утовара и место испоруке, број километара, као и број тура.

Понуде морају бити у складу са подацима наведеним у пословном плану. Од три прикупљене понуде једна се уписује у образац захтева за одобравање пројекта и уписана се посматра као изабрана, односно понуда по којој ће се реализовати инвестиција. Подносилац не мора нужно да изабере најнижу понуду. Међутим, износ који се одобрава не може бити већи од износа најниже понуде. У случају кад је референтна цена нижа од најниже понуде одобрава се износ референтне цене.

Пример: Подносилац је поднео захтев за одобравање пројекта у сектору млека за инвестицију у набавку машина и опреме за прераду млека. С обзиром на то да вредност инвестиције прелази 10.000 евра, подносилац је за наведене инвестиције прибавио 3 понуде од различитих понуђача.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Понуде	Износ у динарима
Понуда 1	10.517.744,64
Понуда 2	10.523.696,76
Понуда 3	10.507.410,05
Референтна цена	10.489.382,62

Иако би, узимајући у обзир најнижу цену, требало да одабере најнижу понуду под бројем 3, подносилац се одлучио за нешто вишу вредност понуде под бројем 2. Подносилац у захтев уписује понуду број 2 која постаје изабрана понуда на основу које ће моћи да реализује своју инвестицију.

Након административне контроле захтева и евентуално контроле на лицу места, УАП одобрава износ од 10.489.382,62 динара (износ референтне цене, јер је нижи и од износа најниже понуде) за набавку инвестиције по понуди број 2.

4.1.3. Пословни план

Како би доказао своју економску одрживост и одрживост инвестиције, подносилац захтева уз захтев за одобравање пројекта доставља пословни план у електронској и папирној форми.

У зависности од укупне вредности прихватљиве инвестиције без ПДВ, доставља се:

- Једноставан пословни план, уколико је укупна вредност прихватљиве инвестиције до 100.000 евра;
- Сложен пословни план, уколико је укупна вредност прихватљиве инвестиције 100.000 евра или већа.

Образац пословног плана се састоји од докумената у **MC Word** и **Excel** формату и објављује се у електронској форми уз сваки јавни позив (можете их преузети на званичној интернет страници МПШВ и УАП - <https://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard-iii/>).

Образац у **Word** формату садржи смернице за израду пословног плана. Образац у **Excel** формату треба попунити свим траженим подацима, према приложеним упутствима који су саставни део поменутих прилога. Сваку страницу треба нумерисати. Пословни план се доставља у једном примерку у папирној форми и на ЦД носачу информација.

У пословном плану, између осталог, треба навести:

- планирани датум почетка инвестиције – почетак инвестиције не сме бити пре доношења решења о одобравању пројекта;
- планирани датум завршетка инвестиције – датум када се иста ставља у функцију, односно употребу. Крајњи рок за реализацију инвестиције биће утврђен решењем о одобравању пројекта;
- трајање активности у месецима – период између датума почетка и датума завршетка инвестиције;
- планирани датум исплате ИПАРД подстицаја – након реализације инвестиције, односно стављања у функцију, следи подношење захтева за одобравање исплате.

Пословни план треба да буде разумљив, потребно је водити рачуна да текст буде што читљивији, да се презентују само информације које су важне за доношење пословних одлука и потребно је користити општепознату терминологију.

УАП може у сваком тренутку да тражи разјашњење уколико је захтев неуредан или подаци наведени у пословном плану нису у сагласности са достављеним подацима, односно ако су подаци у пословном плану међусобно противречни или ако се ради о сумњи у превару.

Подносилац може да изради самостално пословни план (у том случају израда пословног плана неће бити прихватљиви општи трошак за који се тражи повраћај средстава) или се услуга израде може поверити пружаоцима консултантских услуга, који су у обавези да издају рачун након пружене услуге.

4.2. Обрада захтева за одобравање пројекта и реализација инвестиције

Након достављања захтева за одобравање пројекта и потребне документације од стране подносиоца и њеног пријема у УАП, спроводи се административна контрола захтева. Административна контрола се врши провером података из захтева за одобравање пројекта, документације приложене уз захтев и и прибављањем и провером података из регистара и службених евиденција. Административна контрола обухвата:

1. Проверу формалних услова за поступање по захтеву за одобравање пројекта:

- **Провера претходних формалних услова за поступање по захтеву за одобравање пројекта** – утврђује се да ли је захтев поднет у року одређеном јавним позивом, да ли је захтев поднет од стране лица које је има право на одобравање пројекта у складу са Правилником за спровођење Мере 3, да ли је захтев поднет на прописаном уредно попуњеном обрасцу захтева, као и да ли је уз захтев достављена обавезна документација: уредне понуде за набавку инвестиције, пословни план и попис покретне и непокретне имовине, као и да ли је подносилац по истом јавном позиву претходно поднео други захтев за одобравање пројекта.

Напомена: Неуредно попуњеним обрасцем захтева за одобравање пројекта и неуредним понудама за набавку инвестиције не сматрају се обрасци и понуде који садрже грешке у именима или бројевима, писању или рачунању и друге очигледне нетачности, односно које садрже друге формалне недостатке који не спречавају УАП да поступа по захтеву за одобравање пројекта.

Захтев који не испуњава прописане претходне формалне услове, директор УАП одбацује решењем.

- **Проверу осталих формалних услова за поступање по захтеву за одобравање пројекта** – утврђује се да ли је образац захтева правилно попуњен, да ли је приложена уредна прописана документација, као и да ли подаци који су унети у захтев одговарају подацима из регистара и службених евиденција, односно да ли захтев за одобравање пројекта садржи друге формалне недостатке који УАП спречавају да поступа по захтеву.

Уколико захтев садржи друге формалне недостатке, УАП обавештава подносиоца неуредног захтева на који начин да уреди захтев, и то у року који не може бити краћи од осам дана, нити дужи од 20 дана од пријема обавештења, уз упозорење на правне последице ако не уреди захтев у року. Уколико подносилац не уреди захтев на прописан начин и у прописаном року, директор УАП решењем одбацује захтев као неуредан.

2. Проверу општих и посебних услова за одобравање пројекта и проверу економске одрживости пројекта (кроз пословни план) - врши се након провере осталих формалних услова.

Ако се провером података из регистара и службених евиденција утврди да подносилац захтева има доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита, или да није извршио упис у одговарајући регистар или службену евиденцију, или да не испуњава неки други општи или посебан услов за одобравање пројекта који може отклонити накнадним

мерама и радњама, УАП о томе обавештава подносиоца захтева и омогућава му да у року који не може бити краћи од осам дана од пријема обавештења, измири дуговања, изврши упис у одговарајући регистар или службену евиденцију, односно отклони недостатке, уз упозорење на правне последице ако не испуни услове за остваривање права на подстицаје у одређеном року.

Провера економске одрживости пројекта врши се путем провере једноставног/сложеног пословног плана и елемената и показатеља који се користе за процену економске одрживости подносиоца захтева за одобравање пројекта и пројекта.

3. Проверу оправданости и прихватљивости трошкова који су предмет захтева за одобравање пројекта – врши се путем примене система поређења различитих понуда и система референтне цене. Подносилац у захтеву означава као изабрану једну од три достављене понуде. УАП одобрава изабрану понуду између најмање три достављене понуде издате од стране добављача који међусобно не представљају повезана лица и утврђује основицу за обрачун ИПАРД подстицаја у вредности из понуде са најнижом ценом, ако ова вредност не прелази износ референтне цене. Ако вредност из понуде са најнижом ценом прелази износ референтне цене, основица за обрачун ИПАРД подстицаја утврђује се у висини референтне цене.

Ако подносилац уз захтев за одобравање пројекта достави понуде издате од стране добављача који међусобно представљају повезана лица, УАП такве понуде не узима у разматрање и позива подносиоца да у одређеном року достави најмање три понуде издате од стране добављача који међусобно не представљају повезана лица.

4. Утврђивање одобреног износа ИПАРД подстицаја - врши се применом одговарајућег процентуалног износа на вредност утврђене основице за обрачун ИПАРД подстицаја.

5. Бодовање и рангирање - ако се након провере претходних формалних услова за поступање по захтеву за одобравање пројекта и након коначности решења о одбацавању захтева који ове услове нису испунили, утврди да износ расположивих средстава по јавном позиву није довољан, спроводи се поступак бодовања и рангирања.

6. Контрола на лицу места пре одобравања пројекта – након административне контроле захтева за одобравање пројекта УАП може извршити контролу испуњености услова за одобравање пројекта и контролом на лицу места. Контролом на лицу места у месту контроле предмета инвестиције проверава се да ли је подносилац предузео неку радњу на реализацији инвестиције пре доношења решења о одобравању пројекта и то у случају да:

- подносилац захтева уз захтев за одобравање пројекта није приложио фотографију места контроле предмета инвестиције, или је
- предмет захтева прихватљива инвестиција у:
 - o изградњу посебне врсте објеката и посебне врсте радова за које је прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња,
 - o изградњу објекта на коме су поједине врсте радова реализоване пре доношења захтева за одобравање пројекта.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Графички приказ поступка одобравања пројекта:

4.2.1. Бодовање и рангирање

Поступак бодовања и рангирања се спроводи уколико се утврди да износ расположивих средстава по јавном позиву није довољан за све поднете захтеве за одобравање пројекта, који испуњавају претходне формалне услове.

Критеријуми за рангирање и бодовање захтева	Број бодова
Ако се у подручју са отежаним условима рада у пољопривреди налазе сви објекти који су предмет захтева за одобравање пројекта за инвестицију у изградњу или опремање објекта;	17
Напомена: Подручје са отежаним условима рада у пољопривреди јесте планинско подручје, подручје националног парка и девастирано подручје у складу са посебним прописом којим се одређују подручја са отежаним условима рада у пољопривреди. Одређивање подручја са отежаним условима рада у пољопривреди врши се у складу са Правилником о одређивању подручја са отежаним условима рада у пољопривреди („Сл. гласник РС”, број 132/21). Законом о пољопривреди и руралном развоју пописано је да министар пољопривреде, шумарства и водопривреде прописује подручја са отежаним условима за бављење пољопривредом за период од три године	
Ако је предмет захтева инвестиција у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за управљање отпадом и отпадним водама;	17
Ако подносилац захтева има испуњене стандарде за систем безбедности хране, односно квалитета хране;	15
Ако је предмет захтева инвестиција у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора;	13
Ако је подносилац захтева произвођач сертификованих органских производа у преради пољопривредних производа који се користе као храна у одговарајућем сектору у складу са Правилником за спровођење Мере 3 и прописима којима се уређује органска производња;	11
Ако је предмет захтева инвестиција у набавку иновативног производа;	11
Ако је подносилац захтева пољопривредна задруга која је уписана у РПГ најмање три године пре дана подношења захтева за одобравање пројекта;	10
Ако на дан подношења захтева подносилац захтева није био корисник ИПАРД подстицаја на основу коначног решења о одобравању пројекта;	6

У поступку бодовања и рангирања, бодови се додељују на основу документације коју је као доказ о испуњавању критеријума подносилац захтева за одобравање пројекта приложио уз захтев за одобравање пројекта. У случају да више захтева има исти број бодова, предност има раније поднет захтев.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Напомена: Као време предаје захтева сматра се тачно време (датум, час, минут) када је захтев лично предат на писарници УАП (ИПАРД писарница) или тачно време (датум, час, минут) када је предат поштанском оператору у случају препоручене поштанске пошиљке.

Бодовна листа захтева за одобравање пројекта објављује се на званичној интернет страници УАП. Подносилац захтева за одобрење пројекта има право на приговор на своје место на бодовној листи у року од 15 дана од дана објављивања листе. О приговору УАП решава у року од 15 дана од дана подношења.

По коначности свих решења поводом приговора, УАП објављује коначну ранг-листу захтева за одобравање пројекта на званичној интернет страници. Она се састоји од ранг-листе захтева за које постоје расположива средства по јавном позиву и за које се врши даља административна контрола и ранг-листе захтева за које не постоје расположива средства за одобравање пројекта опредељена јавним позивом.

Поступак по захтеву за одобравање пројекта за који је у складу са коначном ранг-листом утврђено да не постоје расположива средства за одобравање пројекта по јавном позиву, директор УАП обуставља решењем.

Напомена: Постојање расположивих средства за одобравање пројекта утврђује се у односу на укупан износ ИПАРД подстицаја опредељен у захтеву за одобравање пројекта.

Критеријуми за рангирање и бодовање по основу којих је подносилац захтева остварио бодове морају бити испуњени и у поступку одобравања коначне исплате.

4.2.2. Решење по захтеву за одобравање пројекта

На крају поступка за остваривање права на ИПАРД подстицаје, уколико захтев за одобравање пројекта испуњава прописане услове за одобравање пројекта и уколико постоје расположива финансијска средства, директор УАП, доноси решење о одобравању пројекта.

Решење о одобравању пројекта нарочито садржи: податке о кориснику ИПАРД подстицаја; пројекат који се одобрава са прихватљивим инвестицијама и трошковима; укупан одобрени износ ИПАРД подстицаја; одобрени износ подстицаја који се може финансирати из претприступних средстава ЕУ и износ који се може финансирати из средстава буџета Републике Србије; рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за коначну исплату ИПАРД подстицаја; забрану предузимања радњи које би могле довести до јавног финансирања истог одобреног пројекта; одређивање скривених радова и упутство кориснику ИПАРД подстицаја да обезбеди фотографије скривених радова током реализације инвестиције.

Решењем о одобравању пројекта су прописане и обавезе корисника да инвестицију реализује у складу са решењем, да даје тачне и потпуне податке и документацију везане за остваривање права на ИПАРД подстицаје, да изврши прописано обележавање предмета инвестиције, да омогући несметан приступ и неопходну документацију службеним лицима УАП, као и другим лицима.

Против решења о одобравању пројекта које доноси УАП поводом захтева за одобравање пројекта подносилац има право жалбе у складу са законом који уређује пољопривреду и рурални развој и законом који уређује општи управни поступак.

Корисник, односно одговорно лице корисника ИПАРД подстицаја, преузима решење у просторијама УАП, када се усменим и писаним путем (посебан писани акт - Обавештење кориснику ИПАРД средстава) обавештава о правима, обавезама и одговорностима, као и прописаним санкцијама у складу са прописима којима се уређује остваривање права на ИПАРД подстицаје.

Корисник својим потписом потврђује пријем решења о одобравању пројекта, као и да је усменим путем упознат са правима, обавезама и одговорностима, али и санкцијама у складу са прописима којима се уређују ИПАРД подстицаји.

4.2.3. Реализација инвестиције

По пријему решења о одобравању пројекта, корисник може започети инвестицију и реализовати је у року и на начин који је одређен решењем о одобравању пројекта.

Појашњење: Реализација инвестиције подразумева извршење свих радњи које се односе на изградњу и набавку предмета прихватљиве инвестиције (промет робе и услуга, издавање докумената који прате робу, преузимање робе, пријем радова, исплата цене у потпуности), као и стављање инвестиције у функцију у складу са наменом.

4.2.4. Захтев за измену одобреног пројекта

Корисник коме је донето решење о одобравању пројекта под условима прописаним Правилником за спровођење Мере 3 може поднети **Захтев за измену одобреног пројекта, најкасније 30 дана пре истека рока за реализацију** (рок за реализацију пројекта утврђен је решењем о одобравању пројекта).

Корисник ИПАРД подстицаја може остварити право на измену одобреног пројекта ако:

- 1) су измене одобреног пројекта такве да се њима не мењају битне особине, односно сврха инвестиције; или
- 2) се измене одобреног пројекта односе на продужетак рока за реализацију инвестиције, односно продужетак рока за подношење захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја, из оправданих разлога, и то за највише:
 - шест месеци – за инвестиције у набавку опреме, машина и механизације,
 - 12 месеци – за инвестиције у изградњу и опремање објеката и инвестиције у подизање вишегодишњих засада; или
- 3) реализација одобреног пројекта није могућа или није економски оправдана услед:
 - више силе,
 - немогућности добављача да обезбеди производе и услуге,
 - промене прописа,
 - увођења нових технологија које могу побољшати ефикасност предметне инвестиције.

Корисник ИПАРД подстицаја остварује право на измену одобреног пројекта ако се изменама одобреног пројекта:

- 1) не утиче на испуњеност одговарајућих општих и посебних услова за остваривање права на одобравање пројекта;
- 2) не мењају критеријуми на основу којих је бодован захтев за одобравање пројекта – ако је у поступку за одобравање пројекта пре доношења решења о одобравању пројекта спроведен поступак бодовања и рангирања захтева за одобравање пројекта.

У поступку за остваривање права на ИПАРД подстицаје допуштена је само једна измена одобреног пројекта.

Рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за коначну исплату ИПАРД подстицаја одређен решењем о одобравању пројекта не тече у периоду од дана подношења захтева за измену одобреног пројекта до дана доношења коначне одлуке поводом захтева за измену одобреног пројекта.

Уз захтев за измену одобреног пројекта корисник је дужан да достави објашњење/разлоге због којих тражи измену, заједно са доказима којим се потврђује испуњеност услова за измену одобреног пројекта, односно оправдани разлози за продужетак рока за реализацију одобреног пројекта, односно продужетак рока за подношење захтева за коначну исплату ИПАРД подстицаја.

О захтеву за измену одобреног пројекта одлучује директор УАП решењем, најкасније у року од 30 дана од подношења захтева за измену одобреног пројекта.

4.3. Исплата подстицаја

Поступак за одобравање исплате ИПАРД подстицаја састоји се из поступка за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја и поступка за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја.

4.3.1. Захтев за одобравање права на авансну исплату

Поступак за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја покреће се по захтеву корисника и то у року од 60 дана од пријема коначног решења којим се одобрава пројекат. Уз захтев за одобравање авансне исплате у слободној форми, корисник доставља и прописану банкарску гаранцију.

Захтев за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја са пратећом документацијом доставља се УАП у затвореној коверти, са називом и седиштем подносиоца захтева, са напоменом: „Захтев за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја” и позивом на број решења о одобравању пројекта.

Захтев за одобравање авансне исплате поднет од стране лица коме решењем није одобрен пројекат, преурањен или неблаговремен захтев, УАП одбацује.

Решење по захтеву за одобравање авансне исплате ИПАРД подстицаја доноси се у року од месец дана од дана покретања поступка и оно садржи: одобрени износ авансне исплате ИПАРД подстицаја са израженим износом националног и коофинансирања ЕУ, обавезе корисника да даје тачне и потпуне податке и документацију везане за остваривање права на ИПАРД подстицаје, инвестицију реализује у складу са Правилником за спровођење Мере 3, изврши обележавање предмета инвестиције, да омогући несметан приступ инвестицији и неопходној документацији службеним лицима УАП, као и другим лицима у складу са Правилником спровођење Мере 3, да чува документацију која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје, у периоду од пет година од дана исплате, и врати исплаћена средства услед непридржавања обавеза, административне грешке или утврђене неправилности, односно преваре.

4.3.1.1. Враћање банкарске гаранције

Прималац средства ИПАРД подстицаја може поднети захтев УАП за враћање банкарске гаранције пре истека рока важења банкарске гаранције ако:

- о је коначним решењем за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја утврђен коначан износ ИПАРД подстицаја у износу истом или већем од износа авансне исплате ИПАРД подстицаја;

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

- је коначним решењем за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја утврђен коначан износ ИПАРД подстицаја у износу мањем од износа авансне исплате ИПАРД подстицаја и ако је прималац средстава ИПАРД подстицаја извршио повраћај разлике између коначног износа ИПАРД подстицаја до износа који је авансно исплаћен, у року од 30 дана од дана достављања тог решења;
- прималац средстава није реализовао инвестицију и поднео захтев за коначну исплату, односно ако коначним решењем није усвојен поднети захтев за коначну исплату и ако о је прималац средстава извршио повраћај укупног износа авансно исплаћених средстава са затезном каматом од момента авансне исплате, у року од 30 дана од дана достављања решења којим му је наложен овај повраћај.

О захтеву за враћање банкарске гаранције одлучује директор УАП решењем које се доноси најкасније у року од 30 дана од подношења захтева за враћање банкарске гаранције. Након коначности решења УАП позива налогодавца да преузме предметну банкарску гаранцију, уз потврду пријема.

4.3.2. Захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја

Поступак за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја покреће се по захтеву који корисник, односно прималац средстава ИПАРД подстицаја по основу авансне исплате, који испуњава услове у погледу лица која остварују право на ИПАРД подстицаје, подноси УАП после реализације и стављања у функцију одобреног пројекта у року утврђеном решењем о одобравању пројекта, односно решењу о измени одобреног пројекта.

Подносилац захтева на коначну исплату ИПАРД подстицаја може остварити право на коначну исплату ИПАРД подстицаја само по једном захтеву поднетом по истом решењу о одобравању пројекта, односно решењу о измени одобреног пројекта.

Како би остварили право на коначну исплату ИПАРД подстицаја корисник, поред услова у погледу лица, треба да испуни опште и посебне услове у зависности од врсте инвестиције и сектора у који се инвестира. Корисници треба да имају у виду да ће се у поступку остваривања права на коначну исплату ИПАРД подстицаја проверавати критеријуми на основу којих су у поступку одобравања пројекта остварили бодове.

Поступак за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја покреће се по захтеву корисника ИПАРД подстицаја, односно примаоца средстава ИПАРД подстицаја по основу авансне исплате ИПАРД подстицаја, који испуњава услове у погледу лица која остварују право на ИПАРД подстицаје у складу са Правилником за спровођење Мере 3, са статусним подацима подносиоца у РПГ на дан подношења захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја.

Уз читко попуњен Образац захтева за одобравање коначне исплате, корисник доставља и пратећу документацију која је побројана у наредној табели, заједно за документацијом којом корисници доказују испуњеност услова за бодове у поступку бодовања и рангирања. Сви неопходни обрасци уз списак документације коју треба доставити објављују се уз јавни позив, а доступни су и на интернет страници УАП (<https://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard-iii/>).

Сва документа која се достављају уз захтев треба да се односе на подносиоца захтева, тј. корисника.

Документација се прилаже у оригиналу или овереној копији (осим ако је изричито назначено да се могу доставити копије), а документа на страном језику морају бити преведена на српски језик од стране овлашћеног судског преводиоца.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

СПИСАК ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	
Напомена: Општу документацију прилажу сви корисници, док посебну документацију прилажу у зависности од врсте инвестиције и сектора улагања.	
ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА	
1.	Образац захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја Појашњење: Образац захтева мора имати сва попуњена поља у складу са категоријом и правном формом подносиоца и врстом инвестиције. Образац мора бити достављен у оригиналу и потписан од стране подносиоца захтева, односно одговорног лица подносиоца захтева.
2.	Рачун , односно окончана ситуација за набавку предмета инвестиције у складу са решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта, односно копија електронске фактуре у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање, односно копија фискалног рачуна у складу са законом којим се уређује фискализација.
3.	Предрачун Појашњење: Доставља се само ако је плаћање одобрених инвестиција извршено на основу предрачуна или када је достављање предрачуна неопходно за идентификацију плаћања у складу са доказом о плаћању.
4.	Отпремница за набавку предмета инвестиције од домаћег добављача , за коју је у складу са посебним прописима утврђена обавеза издавања отпремнице, односно копија електронске отпремнице, односно копија отпремнице која је учитана у систем електронских фактура као прилог електронске фактуре, односно копија међународног товарног листа ако је подносилац захтева директно извршио увоз предмета инвестиције.
5.	Доказ о извршеном плаћању предмета инвестиције и то: потврда о преносу средстава или извод, оверени од стране банке (и са назначеном сврхом уплате), односно копија фискалног рачуна у складу са законом којим се уређује фискализација, односно потврда међународне финансијске трансакције – <i>swift</i> са налогом за плаћање, оверена од стране банке ако је подносилац захтева директно извршио увоз предмета инвестиције.
6.	Копија гарантног листа , односно изјаве о саобразности за извршену набавку предметне опреме, за коју је у складу са посебним прописима утврђена обавеза издавања гарантног листа, односно изјаве о саобразности, односно изјава добављача да предметна опрема не подлеже обавези издавања гарантног листа, нити изјаве о саобразности.
7.	Изјава добављача да је испоручена роба нова Појашњење: Само ако је предмет инвестиције набавка робе.
8.	Уговор о закупу, односно коришћењу катастарске парцеле, односно објекта – Појашњење: Само ако је подносилац захтева одредио као место контроле предмета инвестиције катастарску парцелу или објекат које користи по основу закупа, односно права коришћења. Доставља се само у случају да није већ приложен у поступку по захтеву за одобравање пројекта.
УЗ ОПШТУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ КОРИСНИК МОЖЕ ДА ДОСТАВИ И СЛЕДЕЋУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ КОЈУ УАП ПРИБАВЉА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ	
9.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности пореске управе, на дан подношења захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја Појашњење: Ако је подносилац захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја предузетник, уверење се односи на задужења како на основу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), тако и на основу пореског идентификационог броја (ПИБ).
10.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према седишту подносиоца захтева на дан подношења захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја Појашњење: Ако је подносилац захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја предузетник, уверење се односи на задужења како на основу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), тако и на основу пореског идентификационог броја (ПИБ).
11.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода из надлежности локалне пореске администрације, према месту контроле предмета инвестиције на дан подношења захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја Појашњење: Може се доставити када се место седишта подносиоца захтева разликује од места контроле предмета инвестиције.
ПОСЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ИЗГРАДЊУ И ОПРЕМАЊЕ ОБЈЕКТА	
12.	Фотографије скривених радова Појашњење: Ако су предмет захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја скривени радови на изградњи и опремању објекта.
13.	Копија уговора о грађењу, односно извођењу радова са овлашћеним извођачем радова Појашњење: Ако је предмет захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја инвестиција у изградњу објекта.
14.	Копија грађевинске књиге, односно друге прописане документације у складу са прописима којим се уређује планирање и изградња Појашњење: Ако је предмет захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја инвестиција у изградњу објекта.
15.	Уговор о закупу, односно коришћењу објекта - закључен на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта. Појашњење: Доставља се за инвестиције у опремање објекта који није у власништву подносиоца захтева.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

16.	Писана сагласност осталих сувласника, односно заједничара, за опремање предметног објекта од стране подносица захтева, оверена код надлежног органа. Појашњење: Ако је предмет захтева инвестиција у опремање објекта који је у сувојини или заједничкој својини. Доставља се у случају да није приложена уз захтев за одобравање пројекта.
ПОСЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У НАБАВКУ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ВОЗИЛА	
17.	Копија саобраћајне дозволе која гласи на име подносиоца захтева
18.	Копија возачке дозволе за управљање специјализованим возилом , која гласи на име подносиоца захтева, односно запосленог лица код подносиоца захтева – предузетника, привредног друштва и пољопривредне задруге.
19.	Копија потврде о обучености за добробит животиња приликом превоза , која гласи на име подносиоца захтева, односно запосленог лица код подносиоца захтева – предузетника, привредног друштва и пољопривредне задруге Појашњење: Доставља се ако је предмет захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја инвестиција у набавку специјализованог возила за превоз животиња. Обуке се реализују у складу са посебним прописом којим се уређује програм обуке о добробити животиња приликом њиховог превоза, као и садржина и начин вођења Регистра превозника животиња који води Управа за ветерину.

Појашњење: За плаћања извршена у инострану валути у сврху одобравања захтева за одобравање исплате, корисник врши обрачун у динарима према месечном курсу ЕК у месецу у којем је плаћен рачун. Добијену вредност корисник уписује у образац захтева за одобравање коначне исплате. Званична интернет адреса на којој се може проверити наведени курс је: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm.

Образац захтева за одобравање коначне исплате и прилози се подносе у затвореним ковертама, на начин одређен јавним позивом и у року који је одређен решењем о одобравању пројекта. Захтев за одобравање коначне исплате се подноси лично или препорученом поштом на адресу објављену у јавном позиву. Захтев за одобравање коначне исплате треба да садржи све плаћене рачуне у складу са одобреном понудом у решењу о одобравању пројекта, до датума назначеног као рок за реализацију инвестиције. Неопходно је да документација буде припремљена и послата на начин прописан Правилником за спровођење Мере 3 и јавним позивом и у року који је утврђен решењем о одобравању пројекта. Наиме, УАП одбацује сваки захтев за одобравање коначне исплате који је поднело лице коме решењем није одобрен пројекат, као и сваки преурађен или неблаговремен захтев.

Напомена: Пре подношења захтева за коначну исплату треба још једном проверити исправност свих података. На пример, може се десити да наменски рачун, пријављен у РПГ није активан.

4.3.2.1. Прибављање података за проверу услова за остваривање права на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја

УАП по службеној дужности, прибавља следеће податке о релевантним чињеницама за проверу испуњености услова за остваривање права на одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја:

1.	Податке о упису подносиоца захтева у РПГ , а нарочито: статусне податке подносиоца захтева у РПГ на дан подношења захтева о одобравању коначне исплате; податке обављању прераде пољопривредних производа, у зависности од сектора који је предмет захтева за одобравање коначне исплате и прописаних услова, податке о обнови регистрације пољопривредног газдинства за текућу годину; податке о седишту подносиоца захтева, податке о пољопривредном земљишту под производњом грожђа винских сорти (за инвестиције у сектору грожђа).
2.	Податке о подносиоцу захтева , а нарочито: податке о упису у Регистар АПР; податке о блокади рачуна код пословних банака на дан подношења захтева и у периоду од 12 месеци пре подношења захтева за одобравање коначне исплате односно од дана оснивања за новоосноване привредне субјекте; податке о покретању поступка стечаја или ликвидације, структури власништва, разврставању у складу са Правилником за спровођење Мере 3, повезаним лицима, групи повезаних лица, чланству у холдингу или концерну, броју запослених, годишњем промету и укупној имовини подносиоца захтева – привредног друштва или пољопривредне задруге са повезаним лицима.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

3.	Податке о измиривању доспелих обавеза по основу јавних прихода на дан подношења захтева за одобравање коначне исплате из надлежности пореске управе, односно из надлежности локалне пореске администрације, према месту седишта подносиоца захтева, односно према месту контроле предмета инвестиције – ако подносилац уз захтев за одобравање коначне исплате није приложио уверење надлежног органа.
4.	Податке о постојању евидентираних доспелих неизмирених дуговања према МПШВ по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита.
5.	Податке којима се потврђује да предмет инвестиције није финансиран и да није у поступку за остваривање финансирања из других извора јавног финансирања (осим кредитне подршке у складу са законом којим се уређују подстицаји у пољопривреди и руралном развоју), а нарочито од: органа надлежног за послове уговарања и финансирања програма из средстава ЕУ, министарства надлежног за послове бриге о селу, надлежног органа јединице локалне самоуправе према пребивалишту, односно седишту корисника, као и према месту контроле предмета инвестиције, као и надлежног покрајинског органа - ако подносилац захтева има седиште на територији аутономне покрајине, односно ако се место контроле предмета инвестиције налази на територији аутономне покрајине.
6.	Податке органа надлежног за послове заштите животне средине којима се доказује да пољопривредно газдинство подносиоца захтева испуњава прописане услове у области заштите животне средине, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области заштите животне средине, уређене прописима ЕУ у овој области, а са којима су усклађени прописи Републике Србије.
7.	Податке органа надлежног за послове безбедности и здравља на раду којима се доказује да пољопривредно газдинство подносиоца захтева испуњава прописане услове у области безбедности и здравља на раду, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности и здравља на раду у складу са прописима којим се уређује безбедност и здравље на раду.
8.	Податке органа надлежног за послове ветеринарског јавног здравља и добробити животиња којим се доказује да пољопривредно газдинство подносиоца захтева испуњава услове у погледу ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и да предметна инвестиција испуњава услове у погледу ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, уређене прописима ЕУ у овој области са којима су усклађени прописи РС.
9.	Податке органа надлежног за послове безбедности хране биљног порекла којим се доказује да пољопривредно газдинство подносиоца захтева испуњава прописане услове у области безбедности хране биљног порекла, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности хране биљног порекла у складу са прописима којим се уређује безбедност хране биљног порекла, уређене прописима ЕУ са којима су усклађени прописи РС.
10.	Податке о основу коришћења катастарске парцеле , односно објекта које је подносилац захтева одредио као место контроле предмета инвестиције.
11.	Податке о власништву изграђеног објекта – ако је предмет захтева за одобравање коначне исплате инвестиција у изградњу објекта, као и податке о употребној дозволи за тај објекат , осим за прихватљиве инвестиције у посебне врсте објеката и посебне врсте радова за које је прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.
12.	Податке о власништву, праву закупа или коришћења објекта, уписаним теретима у регистру о евиденцији непокретности - ако је предмет захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја инвестиција у опремање објекта, као и податке о дозволи за употребу тог објекта у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује издавање објекта, осим ако је постојећи објекат изграђен пре доношења прописа којим се уређује издавање дозвола за грађење и употребу објеката.
13.	Податке о изградњи и опремању производног објекта за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора енергије , а у складу са условима и техничком документацијом, као и податке о упису подносиоца захтева и објекта који је предмет захтева у Регистар купаца – произвођача ако је предмет захтева инвестиција у производњу и складиштење енергије из обновљивих извора.
14.	Податке о одобреним објектима за производњу и промет хране животињског порекла из Регистра одобрених објеката – ако је предмет захтева инвестиција у сектору млека, меса, јаја и риба.
15.	Податке о упису подносиоца захтева и возила у Регистар превозника животиња – ако је предмет захтева инвестиција у набавку специјализованог возила за превоз животиња, односно специјализованог возила за превоз рибе.
16.	Податке о обављању делатности производње и промета хране у Централном регистру објеката – ако је предмет захтева инвестиција у сектору воћа, поврћа и житарица и индустријског биља, изузев за инвестиције у дораду семена, у складу са Правилником за спровођење Мере 3.
17.	Податке о обављању делатности дораде семена и упису подносиоца захтева у Регистар дорађивача семена – за инвестиција у сектору житарица и индустријског биља за дораду семена
18.	Податке о упису произвођача грожђа у Виноградарски регистар – за инвестиције у сектору грожђа.
19.	Податке упису произвођача вина у Винарски регистар – за инвестиција у сектору грожђа, у складу са Правилником за спровођење Мере 3.
20.	Друге потребне податке из службених евиденција и регистра.

4.3.3. Обрада захтева за одобравање коначне исплате и исплата ИПАРД подстицаја

Након достављања захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја и потребне документације од стране подносиоца и њеног пријема у УАП, спроводи се административна контрола захтева. Обрада се врши провером података из захтева за одобравање коначне исплате, документације приложене уз захтев и прибављањем и провером података из регистара и службених евиденција. Административна контрола обухвата:

1. Проверу формалних услова за поступање по захтеву за коначну исплату ИПАРД подстицаја:

- **Провера претходних формалних услова за поступање по захтеву** – утврђује се да ли је захтев поднет у складу са решењем о одбравану пројекта/решењем о измени одобреног пројекта, односно да ли је решење поднето у прописаном року, да ли је захтев поднет од стране лица које има право на одобравање коначне исплате и да ли је подносилац претходно поднео други захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја по наведеном решењу. Захтев који не испуњава прописане претходне формалне услове, директор УАП одбацује решењем.
- **Провера осталих формалних услова за поступање по захтеву** – утврђује се да ли је образац захтева правилно попуњен, да ли је приложена уредна прописана документација, као и да ли подаци који су унети у захтев одговарају подацима из регистара и службених евиденција, односно да ли захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја садржи друге формалне недостатке који УАП спречавају да поступа по захтеву.

Уколико захтев садржи друге формалне недостатке који спречавају поступање, УАП обавештава подносиоца неуредног захтева на који начин да уреди захтев, и то у року који не може бити краћи од осам дана нити дужи од 20 дана од пријема обавештења, уз упозорење на правне последице ако не уреди захтев. Уколико подносилац не уреди захтев на прописан начин и у прописаном року, директор УАП решењем одбацује захтев као неуредан.

2. Провера општих и посебних услова за одобравање права на коначну исплату ИПАРД подстицаја (врши се након провере осталих формалних услова):

- Ако се провером података из регистара и службених евиденција утврди да подносилац захтева има доспелих неизмирених дуговања према МПШВ, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита, или да није извршио упис у одговарајући регистар или службену евиденцију, или да не испуњава неки други општи или посебан услов за одобравање коначне исплате који може отклонити, УАП о томе обавештава подносиоца захтева и омогућава му да у року који не може бити краћи од осам дана од пријема обавештења, измири дуговања, изврши упис у одговарајући регистар или службену евиденцију, односно изврши потребне мере и радње у циљу отклањања других недостатака, уз упозорење на правне последице ако не испуни услове за остваривање права на подстицаје у одређеном року.
- Директор УАП решењем одбија захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја у целини, ако захтев за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја више не испуњава критеријуме на основу којих је бодован захтев за одобравање пројекта, и то критеријуме који се односе на остварене бодове по основу:
 - o подручја са отежаним условима рада у пољопривреди, осим у случају промене посебног прописа којим се одређују подручја са отежаним условима рада у пољопривреди,
 - o испуњених стандарда за систем безбедности хране, односно квалитета хране,
 - o инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за управљање отпадом и отпадним водама,

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

- инвестиције у изградњу објекта, односно набавку машина, опреме и механизације за производњу и складиштење енергије из обновљивих извора,
- статуса произвођача сертифицираних органских производа у преради пољопривредних производа који се користе као храна у одговарајућем сектору у складу Правилником за спровођење Мере 3 и прописима којима се уређује органска производња,
- инвестиције у набавку иновативног производа, у складу са Правилником за спровођење Мере 3.

3. Провера оправданости и прихватљивости трошкова који су предмет захтева за коначну исплату ИПАРД подстицаја – врши се путем провере оправданости и прихватљивости трошкова поређењем рачуна и других прописаних исправа о реализацији инвестиције и трошкова, достављених уз захтев за одобравање коначне исплате и одобрених инвестиција и трошкова утврђених решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта. Ако је решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта основица за обрачун ИПАРД подстицаја за инвестицију у набавку механизације и специјализованог возила утврђена у односу на одређену референтну цену, а услед објективних промењених околности је дошло до промене исказане техничке карактеристике која представља критеријум на основу ког је утврђена одобрена вредност референтне цене, УАП утврђује нову вредност прихватљивих трошкова у висини референтне цене утврђене на основу промењене техничке карактеристике предметне механизације и специјализованог возила.

4. Утврђивање коначног износа ИПАРД подстицаја - утврђују се у процентуалном износу од вредности прихватљивих трошкова из рачуна и других прописаних исправа о реализацији инвестиције, односно од индексираних вредности реализованих прихватљивих трошкова. Износ ИПАРД подстицаја који се финансира средствима претприступне помоћи ЕУ може се утврдити у износу до 75% од укупног износа ИПАРД подстицаја.

5. Контрола на лицу места – у току поступка за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја, УАП врши проверу испуњености услова за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја и контролом на лицу места. Контролом у месту контроле предмета инвестиције нарочито се проверава да ли је корисник ИПАРД подстицаја, односно прималац средстава по основу авансне исплате ИПАРД подстицаја, реализовао инвестицију у складу са решењем о одобравању пројекта, односно решењем о измени одобреног пројекта.

Графички приказ поступка одобравања коначне исплате ИПАРД подстицаја:

4.3.4. Контрола прописаних националних и услова ЕУ

Испуњеност прописаних услова у области заштите животне средине, јавног здравља, безбедности и здравља на раду, ветеринарског јавног здравља и добробити животиња проверава се у службеним евиденцијама, као и на лицу места. У вези са тим, посебним споразумима је успостављена сарадња са техничким телима која ће са Управом за аграрна плаћања сарађивати у поступку утврђивања испуњености услова у зависности од сектора улагања и врсте инвестиције.

Управа за ветерину, МПШВ утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава услове у погледу ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове у погледу добробити животиња и ветеринарског јавног здравља прописане прописима ЕУ са којима су усклађени прописи Републике Србије, у секторима прераде и маркетинга млека, меса, јаја и рибе. На основу инспекцијског надзора, Управа за ветерину издаје документ из своје надлежности.

Министарство за заштиту животне средине утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области заштите животне средине, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области заштите животне средине из прописа који су усклађени са прописима ЕУ. Услови заштите животне средине које морају да испуне корисници који остварују право на ИПАРД подстицаје прописани су посебним подзаконским актом, односно Правилником о условима заштите животне средине које морају да испуне корисници ИПАРД подстицаја („Сл. гласник РС”, број 26/19). На основу провере, МЗЖС издаје документ из своје надлежности.

Пољопривредна инспекција, МПШВ утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности хране биљног порекла, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности хране биљног порекла у складу с прописима којима се уређује безбедност хране и прописима ЕУ с којима су усклађени прописи Републике Србије, у секторима прераде и маркетинга воћа, поврћа, житарица и индустријског биља и грожђа. На основу инспекцијског надзора, Пољопривредна инспекција издаје документ из своје надлежности.

Инспекторат за рад, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности и здравља на раду, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности и здравља на раду у складу с прописима којима се уређују безбедност и здравље на раду. На основу инспекцијског надзора, Инспекторат за рад издаје документ из своје надлежности.

Контрола испуњености наведених услова је и саставни део контроле на лицу места која се обавља у фази пре коначне исплате. У зависности од сектора улагања ова контрола се спроводи на следећи начин:

Улагање у секторе прераде и маркетинг млека, меса, јаја и рибе

Контролори на лицу места врше увид у контролне листе Управе за ветерину које су приложене уз захтев за коначну исплату и упоређујући затечено стање са закључцима Управе за ветерину, утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са стандардима ЕУ у области добробити животиња и ветеринарског јавног здравља, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним условима у области добробити животиња и ветеринарског јавног здравља.

Улагање у секторе прераде и маркетинг воћа, поврћа, житарица и индустријског биља и грожђа

Контролори на лицу места врше увид у контролне листе Пољопривредне инспекције које су приложене уз захтев за коначну исплату и упоређујући затечено стање са закључцима Пољопривредне инспекције утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са стандардима ЕУ у области безбедности хране биљног порекла, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним условима у области безбедности хране биљног порекла, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним стандардима (прописаним условима) у области безбедности хране биљног порекла.

Заштита животне средине - сви сектори

Контролори врше увид у контролне листе Министарства за заштиту животне средине које су приложене уз захтев за коначну исплату и упоређујући затечено стање са закључцима Министарства за заштиту животне средине утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са прописаним условима ЕУ у области заштите животне средине, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним условима у области заштите животне средине.

Безбедност и здравље на раду – сви сектори

Контролори врше увид у контролне листе Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања које су приложене уз захтев за одобравање плаћања, утврђују да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности и здравља на раду, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове у области безбедности и здравља на раду у складу с прописима којима се уређују безбедност и здравље на раду

Напомена: Националне услове за Меру 3 - Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга, као и горенаведене контролне листе можете наћи на интернет страници УАП: <https://uap.gov.rs/mera-3-ipard-iii-investicije-u-fizicku-imovinu-koje-se-ticu-prerade-i-marketinga-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>

4.3.5. Решење по захтеву за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја

На крају поступка за остваривање права на ИПАРД подстицаје, уколико је спроведеном административном и контролом на лицу места утврђено да захтев испуњава прописане услове, директор УАП решењем одлучује о праву на коришћење ИПАРД подстицаја и налаже исплату.

Решење по захтеву за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја доноси се у року од шест месеци од подношења захтева за одобравање коначне исплате ИПАРД подстицаја и садржи нарочито:

- податке о примаоцу средстава ИПАРД подстицаја;
- укупан коначан износ ИПАРД подстицаја за који је остварено право на исплату;
- износ ИПАРД подстицаја који се финансира средствима претприступне помоћи ЕУ и износ који се финансира из буџета РС;
- износ ИПАРД подстицаја за који се налаже исплата на наменски рачун примаоца;
- обавезе примаоца средстава ИПАРД подстицаја.

УАП позива корисника да преузме решење којим се одобрава исплата ИПАРД подстицаја и усменим и писаним путем га упознаје са правима, обавезама и одговорностима, као и прописаним санкцијама у складу са прописима којима се уређују ИПАРД подстицаји. Корисник својим потписом потврђује пријем решења, као и то да је упознат са правима, обавезама и одговорностима, као и прописаним санкцијама.

Средства се исплаћују на наменски рачун корисника, који је уписан у РПГ. Исплатом подстицаја корисник постаје прималац ИПАРД подстицаја. Против решења директора УАП у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје може се изјавити жалба министру, у року од 8 дана од дана достављања решења.

4.3.6. Решење о коначној исплати ИПАРД подстицаја након авансне исплате ИПАРД подстицаја

У случају да се решење о коначној исплати доноси након авансне исплате, њиме се утврђује укупан коначни износ ИПАРД подстицаја. Уколико је утврђени укупан коначни износ ИПАРД подстицаја:

- већи од износа авансне исплате - решењем се одобрава исплата разлике између авансне исплате до коначног износа ИПАРД подстицаја,

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

- одговара износу авансне исплате ИПАРД подстицаја - авансна исплата постаје и коначна исплата,
- мањи од износа авансне исплате ИПАРД подстицаја - решењем се налаже примаоцу повраћај разлике између коначног износа ИПАРД подстицаја до износа који је авансно исплаћен, у року од 30 дана од дана достављања решења.

Уколико прималац средстава ИПАРД подстицаја инвестицију не реализује у складу са решењем о одобравању пројекта, директор УАП доноси решење којим налаже повраћај авансно исплаћених средстава, са затезном каматом која се обрачунава од момента исплате новчаних средстава примаоцу, у року од 30 дана од дана достављања решења.

Ради повраћаја авансно исплаћених средстава, на основу решења о коначној исплати ИПАРД подстицаја, УАП покреће поступак активирања банкарске гаранције на основу које је одобрена авансна исплата, код пословне банке која је издала банкарску гаранцију.

4.4. Контрола на лицу места

Послове контроле на лицу места обавља УАП преко државних службеника распоређених на пословима контроле на лицу места (у даљем тексту: контролори) у складу са Правилником за спровођење Мере 3 и посебним прописом којим се ближе уређује начин и поступак обављања контроле на лицу места, као и образац и садржај службене легитимације контролора. Контролу на лицу места обавља тим од најмање два контролора. Контроле се спроводе у различитим фазама реализације пројекта и то:

Контрола пре одобравања пројекта, код административно исправних захтева за одобравање пројекта, врши проверу услова да ли је подносилац захтева за одобравање пројекта предузео неку радњу на реализацији инвестиције пре доношења решења о одобравању пројекта, уколико:

- уз захтев за одобравање пројекта није приложена прописна фотографија места контроле предмета инвестиције.

Напомена: Фотографија места контроле предмета инвестиције треба нарочито да садржи место на коме је начињена, представљено географском ширином и географском дужином, као и датум и време када је начињена и не може да буде старија од 15 дана од дана подношења захтева за одобравање пројекта.

Контрола на лицу места ће се спровести и ако је предмет захтева за одобравање пројекта инвестиција у:

- изградњу посебне врсте објеката и посебне врсте радова за које је прописано да није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња;
- изградњу објекта на коме су поједине врсте радова реализоване пре подношења захтева за одобравање пројекта.

Контрола пре одобравања пројекта садржи потврду места контроле предметне инвестиције (помоћу читаних ГПС координата, копије катастарског плана и увидом у портал геосРБИЈА – Дигитална платформа за Националну инфраструктуру геопросторних података Републичког геодетског завода).

Увидом у књиговодствену документацију подносиоца захтева (пописна листа основних средстава или картица основних средстава или књига основних средстава и ситног инвентара; закључни лист бруто биланс, картице конта одабраних добављача, картице аванса; књига примљених и издатих рачуна; изводи из банака) и визуелно, контролори проверавају да ли је започета реализација предметне инвестиције.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Контрола пре коначне исплате има сврху да утврди: стварно постојање одговарајуће производње, место контроле предмета инвестиције помоћу очитаних ГПС координата и увидом у портал геосРБИЈА (Дигитална платформа за Националну инфраструктуру геопросторних података Републичког геодетског завода), да је инвестиција реализована, да је набављена опрема нова (утврђује се визуелно и на основу књиговодствене документације), да је инвестиција прописно обележена, да изградња, опремање, односно набавка механизације и возила није започета пре доношења решења о одобравању пројекта, да се инвестиција за коју су одобрена средства употребљава према намени.

Увидом у књиговодствену документацију проверава се да ли су за предметну инвестицију коришћена подстицајна средства из других извора јавног финансирања (из неког другог фонда ЕУ или из националних, покрајинских или средстава локалне самоуправе) и да је инвестиција у потпуности реализована. Визуелним прегледом, мерењем и бројањем контролори утврђују да ли је опремање/изградња завршена и упоређују ставке из рачуна односно, грађевинске документације (употребна дозвола или окончана ситуација, преглед изведених радова, обрачунски листови грађевинске књиге, пројектна документација и слично) са затеченим стањем на терену.

Корисник је у обавези да за потребе контроле на лицу места у фази пре коначне исплате, обезбеди фотографије скривених радова (уколико су садржани у решењу којим се одобрава пројекат) са уписаном локацијом на којој су начињене.

Контрола после коначне исплате (ex-post) се изводи најмање једном у року од 5 година од дана коначне исплате ИПАРД подстицаја како би се утврдило да ли се прималац ИПАРД подстицаја придржава свих преузетих обавеза, као и да инвестицију наменски користи, да је није отуђио, нити омогућио другом лицу коришћење предмета инвестиције у наведеном периоду.

Свака неправилност утврђена током контроле после коначне исплате може довести до повраћаја средстава.

Сврха ове контроле је да се утврди место контроле предмета инвестиције, провери да ли прималац средстава постоји и послује, да ли на газдинству постоје изграђени објекти, да ли прималац поседује набављену опрему, да ли се инвестиција за коју су одобрена подстицајна средства употребљава према одобреној намени, да ли је инвестиција суфинансирана из ИПАРД III програма прописно обележена, уколико је за дату инвестицију прописана обавеза обележавања после коначне исплате. Поред тога, у зависности од сектора у коме је инвестиција реализована, примаоцу средстава се проверава да ли испуњава услове који се односе капацитет прераде, као и да ли је уписан у одговарајуће регистре у складу са сектором улагања. Такође, увидом у књиговодствену документацију проверава се коначност плаћања предметне инвестиције, као и да ли су за предметну инвестицију коришћена подстицајна средства из других извора јавног финансирања. Поред тога, проверава се да ли у структури власништва има мање од 25% јавног капитала или гласачких права тог јавног капитала и да ли прималац средстава уредно води и чува документацију везану за суфинансирану инвестицију.

Осим редовних контрола, УАП може обавити контролу на лицу места и у било којем тренутку од дана пријема захтева за одобравање пројекта до пет година после коначне исплате подстицаја.

Лица код којих се врши контрола на лицу места у обавези су да контролору у сваком тренутку омогуће несметан приступ предметној инвестицији, вршење контроле, пруже потребне податке и информације, као и да на његов захтев, у одређеном року, доставе или припреме податке и материјале који су му потребни за вршење послова контроле. Контролори су у обавези да се идентификују путем легитимације за обављање послова контроле у спровођењу пројекта ИПАРД III програма.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

При обављању контроле на лицу места контролори могу да:
- најаве контролу до 48 часова унапред и том приликом са подносиоцем захтева/корисником/примаоцем договоре термин за обављање контроле;
- изврше увид у исправе подносиоца захтева/корисника/примаоца;
- врше преглед пословних и производних простора, објеката, опреме и механизације, робе;
- фотографишу, односно сачине аудио-видео записе;
- провере књиговодствену документацију подносиоца захтева;
- врше увид у документацију везану за остваривање права на ИПАРД III подстицаје;
- провере документацију (пројектна документација, грађевински дневник, грађевинска књига и др.);
- врше увид у документа издата од стране релевантних институција о достизању националних услова и стандарда ЕУ;
- провере напредовање радова;
- врше увид у доказе о изведеним радовима који се у каснијим фазама контрола не могу контролисати тј. скривени радови;
- провере функционалност и намену инвестиције;
- обавесте надлежна тела и траже спровођење одређеног поступка, ако запослени у Сектору за контролу на лицу места, нису овлашћени за поступање;
- прикупе податке и обавештења од одговорних особа, сведока, вештака и других особа кад је то потребно за обављање послова контроле;
- захтевају од подносиоца захтева/корисника/примаоца, уколико је потребно, присуство треће стране и/или овлашћене особе (рачуновође, књиговође, надзорног инжењера, одговорног извођача грађевинских радова, добављача опреме, итд.), у зависности од врсте инвестиције и фазе поступка у којој се контрола врши.

4.4.1. Обавезе подносиоца захтева/корисника/примаоца

Уколико подносилац/корисник/прималац не може да присуствује контроли на лицу места, има право да овласти особу која ће га представљати (заступати) током контроле на лицу места. Овлашћење мора да се односи на конкретан захтев који је предмет контроле и да подразумева пуномоћ за потписивање извештаја о спроведеној контроли на лицу места. Такође, овлашћење мора бити оверено од стране надлежног органа. Подносилац/корисник/прималац средстава је дужан да припреми податке и документе потребне за обављање контроле на лицу места. Подносилац/корисник/прималац средстава чија је инвестиција везана за изградњу и опремање објекта је дужан да током реализације одобрене инвестиције састави уговор са овлашћеним извођачем радова и осигура праћење количине набављених и уграђених грађевинских материјала, изведених радова и опреме у складу са пројектном документацијом, тако што ће водити грађевинску књигу, односно другу прописану документацију у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.

	Документ	Контрола пре плаћања	EX-POST контрола
1.	Пројектна документација везана за изградњу	+	
2.	Технолошки пројект	+	
3.	Грађевинска књига	+	
4.	Картица конта основних средстава	+	+
5.	Пописна листа основних средстава	+	+
6.	Картица конта аванса	+	

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

7.	Картица конта добављача	+	+
8.	Картица конта прихода од донација, субвенција, дотација	+	+
9.	Књига улазних и књига излазних рачуна	+	+
10.	Књига прихода и расхода	+	+
11.	Књига основних средстава и ситног инвентара	+	+
12.	Документ о уделу власништва (оснивачки акт)		+

5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

Права, обавезе и одговорности подносиоца/корисника/примаоца ИПАРД подстицаја утврђена су прописима који уређују област ИПАРД подстицаја и то: Оквирним споразумом о финансијском партнерству, Секторским споразумом, Законом о пољопривреди и руралном развоју, Законом о општем управном поступку, као и Правилником за спровођење Мере 3, а о њима се подносилац/корисник/прималац обавештава током читавог процеса одобравања ИПАРД подстицаја (више на страници УАП - „ИПАРД III подршка руралном развоју” у делу Правни оквир - <https://uap.gov.rs/ipard-iii-podrska-ruralnom-razvoju/>).

Права и обавезе су најпре предочене у самом обрасцу захтева, потом у решењу о одобравању пројекта, обавештењу кориснику ИПАРД подстицаја, решењу о одобравању авансне исплате ИПАРД подстицаја и решењу о одобравању коначне исплате ИПАРД подстицаја.

Решења о одобравању пројекта и коначне исплате се преузимају лично и корисник се и усменим и писаним путем детаљно обавештава о процедури и условима за остваривање права на ИПАРД подстицај, као и последица неиспуњавања прописаних услова. Уз решење о одобравању пројекта добија и посебан писани акт - Обавештење кориснику ИПАРД подстицаја.

Својим потписом корисник, односно одговорно лице корисника ИПАРД подстицаја, обавезује се да ће поштовати будуће захтеве и обавезе, укључујући и санкције за њихово неиспуњавање. Решењем о коначној исплати ИПАРД подстицаја утврђене су обавезе које корисник мора да испуни у наредних пет година од момента исплате средстава, а нарочито да:

1.	даје тачне и потпуне податке и документацију везане за остваривање права на ИПАРД подстицаје;
2.	изврши обележавање предмета инвестиције;
3.	омогући приступ инвестицији и документацији која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје службеним лицима Управе и другим овлашћеним лицима у складу са Правилником за спровођење Мере 3;
4.	наменски користи, не отуђи, нити омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана коначне исплате ИПАРД подстицаја;
5.	чува документацију која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје, у периоду од пет година од дана коначне исплате ИПАРД подстицаја;
	у периоду од пет година од дана исплате ИПАРД подстицаја, у зависности од сектора у коме је инвестиција реализована:
6.	<p>- испуњава ветеринарско-санитарне, односно опште и посебне услове за хигијену хране животињског порекла, са утврђеним минималним капацитетом објекта за прераду млека, односно клања, који су посебним прописом којим се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства прописани као минимални услови у погледу капацитета објекта, за остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја, односно има објекат за израду производа од јаја који је уписан у Регистар одобрених објеката у складу са прописима којима се уређује ветеринарство;</p> <p>- је уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом којим се уређује безбедност хране, односно у Регистар пољопривредних газдинстава, Виноградарски регистар и Винарски регистар у складу са законом којим се уређује вино, са капацитетом годишње производње вина који је посебним прописом којим се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства прописан као минимални услов у погледу капацитета објекта, за остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја;</p>
7.	врати исплаћена средства услед непридржавања обавеза, административне грешке или утврђене неправилности, односно преваре.

Одлучивање о захтеву за коришћење подстицајних средстава из буџета ЕУ у Србији се спроводи кроз управни поступак који пружа адекватну правну заштиту права корисника. У управно-правном односу орган државне управе по службеној дужности током целог поступка пази како на јавни интерес, тако и на заштиту права странака. Корисник има право на помоћ у току целог поступка јер начело помоћи странци је једно од основних начела закона који уређује општи управни поступак.

5.1. Поступак по жалби

Против решења директора УАП у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје може се изјавити жалба министру, у року од 8 дана од дана достављања решења. Кад УАП нађе да је поднета жалба допуштена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, а није новим решењем заменила решење које се жалбом побија, дужан је да, без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема жалбе, достави жалбу министру.

За поступање по жалби у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје министар образује посебну комисију која одлучује по жалби. Ако министар нађе да ће недостатке првостепеног поступка брже и економичније отклонити УАП, он ће својим решењем поништити првостепено решење и вратити предмет УАП на поновни поступак. Министар решењем указује УАП у ком погледу треба допунити поступак, а УАП је дужан да у свему поступи по другостепеном решењу и да, без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема предмета, донесе ново решење. Решење по жалби мора се донети што пре, а најкасније у року од 15 дана од дана предаје жалбе министру. Министар решење по жалби доставља странкама, а списе предмета са примерком решења доставља УАП.

Решење министра у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје је коначно у управном поступку и може се покренути управни спор. Ако након покретања управног спора буде донета одлука којом се одобрава пројекат, односно одобрава исплата, поступак се наставља, односно исплата подстицаја се врши искључиво из буџета Републике Србије.

5.2. Обележавање инвестиције

Сви пројекти који су суфинансирани у оквиру ИПАРД III програма треба да садрже информације о улози, односно суфинансирању од стране ЕУ, тј. ИПАРД III програма. Обележавање инвестиције је обавеза корисника/примаоца ИПАРД подстицаја којом се шири јавност информише о улози ЕУ у спровођењу ИПАРД III програма, али и промовише позитивни допринос ЕУ и националних фондова руралном развоју у Србији.

Прималац/корисник ИПАРД подстицаја се на обележавање предметне инвестиције обавезује приликом преузимања решења о одобравању пројекта и Обавештења кориснику ИПАРД подстицаја. Обавезе примаоца у смислу обележавања инвестиције дефинисане су у односу на износ јавне подршке, и то ако је:

- 1. укупна јавна подршка већа од 100.000 евра**, а инвестиција се односи на изградњу или изградњу и опремање објекта – корисник на почетку физичких радова на објекту на месту лако видљивом за јавност, поставља привремени билборд значајне величине (препоручена величина је 170 x 150 cm, са висином стубова од 2,2 m). Након добијања решења о коначној исплати ИПАРД подстицаја корисник поставља сталну таблу (препоручена величина 80 x 50 cm) или билборд на месту лако видљивом за јавност. Пројекат треба да буде обележен наредних пет (5) година од дана коначне исплате ИПАРД подстицаја.
- 2. укупна јавна подршка од 20.000 до 100.000 евра**, а инвестиција се односи на изградњу или изградњу и опремање објекта - корисник на почетку физичких радова на објекту

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

поставља привремену таблу минималне величине А3 формата на месту лако видљивом за јавност, као што је, на пример, улаз у објекат. Препоручена величина је 30 x 42 cm.

- укупна јавна подршка до 20.000 евра**, а инвестиција се односи на изградњу или изградњу и опремање објекта - корисник на почетку физичких радова на објекту поставља постер минималне величине А3 формата на месту лако видљивом за јавност, као што је, на пример, улаз у објекат. Препоручена величина је 30 x 42 cm.
- инвестиција у вези са набавком опреме, машина и механизације и возила** - без обзира на износ јавне подршке, односно укупни одобрени износ ИПАРД подстицаја, корисник ИПАРД подстицаја непосредно по испоруци робе треба јасно да обележи налепницама довољне величине које су у складу са величином предметне инвестиције. Налепница треба да буде јасно видљива, постављена на предњој или бочној страни опреме, машине, механизације или возила. Препоручена величина налепнице је 8 x 15 cm. Опрема, машина и механизација и возило треба да буду обележени налепницом наредних пет (5) година од дана коначне исплате ИПАРД подстицаја.

Билборди, табле, постери и налепнице не смеју да буду оштећени, односно, уколико дође до оштећења треба да буду замењени. Корисник ИПАРД подстицаја треба да се придржава прописаних обавеза обележавања. Испуњавање ових обавеза проверава УАП контролама на лицу места пре коначне исплате ИПАРД подстицаја и контролама после коначне исплате ИПАРД подстицаја.

Документи намењени јавности, публикације, аудио и видео садржаји, промотивни материјали, сајтови и сл. који су повезани са пројектом, односно инвестицијом, требало би да садрже основне елементи видљивости, као и изјаву о одрицању од одговорности ЕУ, на пример: „Овај материјал је реализован уз финансијску подршку Европске уније. За његов садржај искључиво је одговоран носилац пројекта (назив корисника) и нужно не изражава ставове ЕУ”

Садржај материјала намењен информисању и комуникацији у вези са пројектом треба да буде на српском језику. По жељи корисника, материјал или поједини елементи видљивости могу бити креирани на српском и енглеском језику.

Добијањем решења о додели ИПАРД подстицаја, корисник уједно прихвата и да његови подаци као носиоцу пројекта, називу пројекта, као и износу јавног суфинансирања пројекта, буду јавно објављене у оквиру Листе пројеката и прималаца ИПАРД средстава на интернет страници УАП.

5.3. Повраћај ИПАРД подстицаја

Директор УАП, доноси решење којим се примаоцу средстава налаже повраћај средстава и одређује рок за повраћај, у случају да:

ЧЛАН 8Г ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 10/13 - др. закон, 101/16, 67/21 - др. закон и 114/21)	
1.	Нису дати тачни и потпуни подаци и документација везани за остваривање права на ИПАРД подстицаје;
2.	Инвестиција није реализована у складу са посебним прописима којима се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје;
3.	Прималац средстава није омогућио приступ инвестицији и документацији која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје овлашћеним представницима МПШВ, Министарства финансија, Канцеларије за ревизију система управљања средствима ЕУ, ЕК, Европског ревизорског суда и Европске канцеларије за борбу против корупције;
4.	Прималац средстава ненаменски користи, отуђи или омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана исплате;

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

5.	Прималац средстава у периоду од пет година од дана исплате ИПАРД подстицаја, у зависности од сектора у коме је инвестиција реализована: <ul style="list-style-type: none">- не испуњава ветеринарско-санитарне, односно опште и посебне услове за хигијену хране животињског порекла, са утврђеним минималним капацитетом објекта за прераду млека, односно клања, који су посебним прописом којим се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства прописани као минимални услови у погледу капацитета објекта, за остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја, односно има објекат за израду производа од јаја који је уписан у Регистар одобрених објеката у складу са прописима којима се уређује ветеринарство;- није уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом којим се уређује безбедност хране, односно у Регистар пољопривредних газдинстава, Виноградарски регистар и Винарски регистар у складу са законом којим се уређује вино, са капацитетом годишње производње вина који је посебним прописом којим се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје за инвестиције које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства прописан као минимални услов у погледу капацитета објекта, за остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја;
6.	Административна грешка УАП има за последицу неосновану исплату новчаних средстава;
7.	Утврди постојање неправилности, односно преваре у смислу Оквирног споразума.

Ако административна грешка УАП има за последицу неосновану исплату новчаних средстава, директор УАП доноси решење којим налаже повраћај неосновано исплаћених средстава, у року од 30 дана од дана достављања решења.

Ако се после извршене исплате утврди постојање неправилности, односно преваре у смислу Оквирног споразумом о финансијском партнерству, директор Управе доноси решење којим налаже повраћај средстава, у року од 30 дана од дана достављања решења.

У случају повраћаја неосновано исплаћених средстава услед непридржавања горенаведених обавеза, као и утврђене преваре, затезна камата обрачунава се од момента исплате новчаних средстава примаоцу.

5.3.1. Неправилности и преваре

Неправилност је свако кршење неке одредбе важећих правила и уговора које је резултат радње или пропуста од стране привредног субјекта или корисника које има, или би имало, штетни ефекат на општи буџет ЕУ наплатом неке неоправдане ставке трошкова за општи буџет.

Неправилности могу да настану из одређеног поступка, тј. чињења или нечињења и могу их починити физичка или правна лица. Иако се могу јавити у било ком тренутку у циклусу пројекта, оне се у највећем броју случајева односе на доделу помоћи и набавку, пошто се ове фазе директно односе на трошкове. Иако већина неправилности настаје услед непознавања правила и ненамерне грешке (тј. ненамерног пропуста), у оквиру неправилности постоје и засебна категорија у коју спадају преваре.

Превара означава сваку намерну радњу или пропуст који се односи на: коришћење или представљање лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, што за последицу има присвајање или незаконито задржавање средстава из општег буџета ЕУ или буџета којима управља ЕУ или се њима управља у име ЕУ, необелодањивање информација чиме се крши нека конкретна обавеза са истим учинком, погрешну примену таквих средстава у сврхе које нису оне за које су првобитно додељена.

Сумња да постоји превара је неправилност због које је дошло до покретања управног или судског поступка на националном нивоу да би се установило постојање умишљаја, а посебно преваре. Успостављена превара је сумња да постоји превара за коју је донета осуђујућа пресуда за превару или било коју другу незакониту активност која штети финансијским интересима ЕУ.

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

Као поткатегорија превара јављају се случајеви који обухватају корупцију, која може бити активна и пасивна.

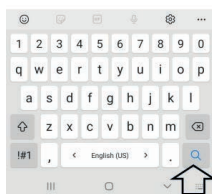
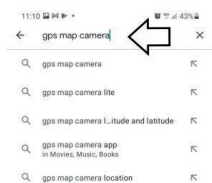
Активна корупција означава намерно предузете поступке где неко обећава или даје, директно или индиректно преко посредника, предност било које врсте било ком другом службеном лицу, било за то или неко треће лице, предузимајући спровођење или неспровођење одређене радње, у складу са својим задужењима или у обављању своје функције, чиме такође врши кршење својих службених дужности на начин који угрожава или може да угрози финансијске интересе ЕУ.

Пасивна корупција означава намерни поступак државног службеника, који директно или индиректно путем посредника захтева, прима или остварује било какву врсту користи, било за себе или за неко треће лице, односно прихвати обећање у вези са стицањем овакве користи, предузимајући да поступа или не поступа у складу са дужношћу или функцијом коју обавља, кршећи своје званичне дужности на начин који угрожава или може да угрози интересе ЕУ.

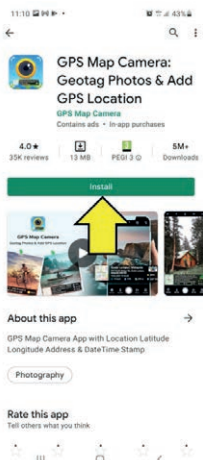
6. ПРИЛОГ – Упутство за за инсталирање *GPS Map Camera*

У овом прилогу, укратко је представљен поступак преузимања, инсталације и рада у апликацији која омогућује израду фотографија са уписаном локацијом на којој су начињене (локација представљена географском ширином и географском дужином). У питању је само предлог апликације која се може користити, подносиоци захтева се могу одлучити и за неку другу апликацију. Циљ овог прилога није промовисање одређене апликације, већ представљање начина на који се може доћи до фотографија потребних за спровођење активности контроле. Кораци за поступак преузимања, инсталације и рада у апликацији су:

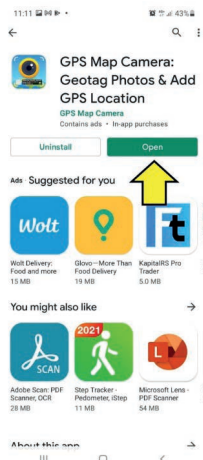
1. У претрагу *Google* продавнице (*Google Play Store*) унети следећи текст: „*gps map camera*” и кликнути на дугме „претражи” (приказ лупе);
2. Из прегледа понуђених апликација за дате параметре претраге, одабрати означену апликацију;

3. Кликнути на дугме „инсталирај” (*install*);

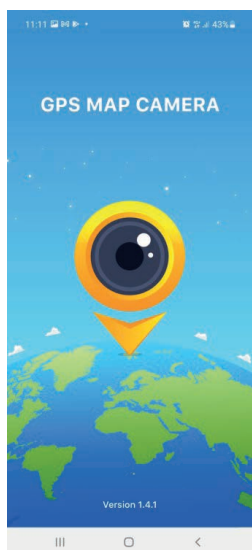

4. По завршетку процеса преузимања и инсталације, кликнути на дугме „отвори” (*open*);

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

5. Приказ екрана Вашег телефона приликом покретања апликације;

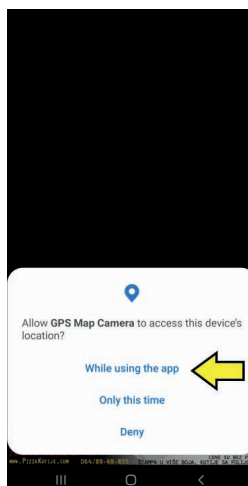
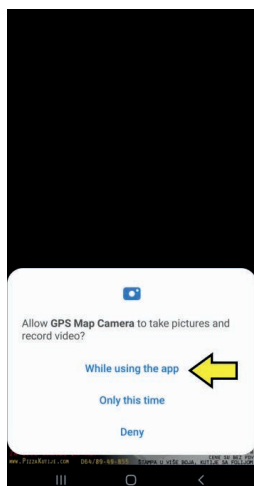
6. Приликом покретања апликације, потребно је одабрати један од понуђених језика којим се апликација служи. Предлог је одабрати енглески језик. Чекирати картицу „english”, а затим кликнути на дугме „сачувај” (save);

7. Апликацији је, ради нормалног функционисања, потребно да дате одређене дозволе за приступ, односно кликом на дугме „дозволи-дозволи током коришћења апликације” (*allow while using the app*) као што су:

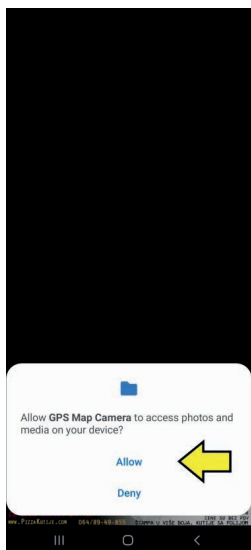
1.2. приступ локацији Вашег телефона;

7.1. приступ камери Вашег телефона (ради прављења фотографија и видео-записа);

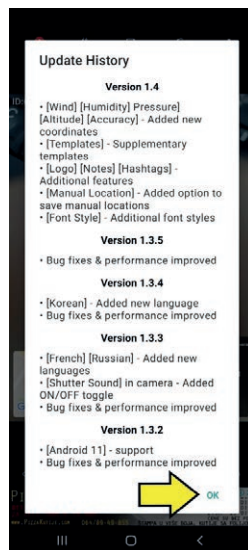

МЕРА 3 - СМЕРНИЦЕ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

7.3. приступ фотографијама и медијима на Вашем телефону;

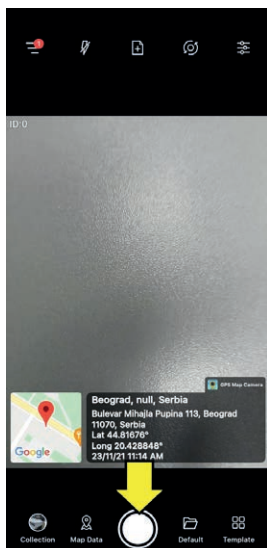

8. Потврдите да сте упознати са последњим спроведеним ажурирањима апликације, кликом на дугме „у реду” (*ok*);

9. Све поставке су подешене, спремни сте за израду фотографија на којима ће бити уписани подаци о локацији на којима су начињене, кликом на обележено дугме.

Фотографије начињене помоћу апликације, складиште се у Вашој галерији слика на мобилном телефону.

Више информација на следећим интернет страницама:

**Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде**

www.minpolj.gov.rs

Одељење за управљање ИПАРД програмом

www.ipard.gov.rs

 IPARD na dlanu

 @ipardnadlanu

Управа за аграрна плаћања

www.uap.gov.rs

Контакт центар Управе за аграрна плаћања

011/3020100 и

011/3020101

Питања и одговори: ipard.info@minpolj.gov.rs

Припрема и реализација Смерница:

Одељење за управљање ИПАРД програмом (ИПАРД Управљачко тело) и
Управа за аграрна плаћања (ИПАРД агенција) - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Припрема, штампа, израда, копирање, дистрибуција промо материјала реализована је
уз финансијску подршку ЕУ кроз ИПАРД Мериу 9 - Техничка помоћ

За његов садржај искључиво је одговоран носилац пројекта (ИПАРД УТ/ИА)

Септембар, 2024. године

IPARD

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Co-funded by
the European Union